

Äripäev

juuli | 2023

Ajakiri ettevõtlikule inimesele!

Parim juht Veiko Veskimäe:
meil uljust jagub

Tippjuhid avaldavad edunippe

Ärimees süstis kodutundesse
30 miljonit eurot

OTSUSTAJATE TOP

**Kirikupea
paisutab oma
mõjuvälja**

hind 13,95 eurot

ISSN 1406-2585

9 771406 258005

9

NAIST JÕUDIS TÄNAVU
OTSUSTAJATE TOP 100 HULKA.
NEIST KOLM TULEB
SAMAST PEREST.

LEGENDAARNE KÕVA JUUST LEEDUST!

- ✓ *Laktoosivaba*
- ✓ *Kaltsiumiallikas*
- ✓ *Sobib taimetoitlastele*

AEG MAITSTA, AEG HINNATA!

www.dziugashouse.eu

SISUKORD

4

**Peapiiskop
Urmas Viilma:**
rikkust pole vaja
häbeneda

**15 Otsustajate TOP
100:** Eesti kõige
mõjukamad tegijad

18

Parim juht 2023 juhib
klassikalise majanduse
ettevõtet idufirmalikut

28

Kristi Lomp ronib
tööpõllule autoriteedi nimel

**34 Jaanus Vihand
ja Margus Rink**
annavad nõu, kuidas
edeneda tippjuhiks

**42 Ettevõtjad võtsid
enda otsustada
transpordi ja
ehituse tuleviku**

50

Sisustaja:
Roberto de
Silvestrit ootavad
toasussid
seitsmes kodus

60 Sisustaja: kunstigaleriid meelitavad ostma
keerulise aja kiuste

TOIMETUSELT

NÄEME SUURI OTSUSTAJAJAID

Tänavuse edetabeli esikoha noppis taas Enn Kunila. Kuid nagu ka Kunila on varem öelnud, siis ei ole edu tulnud üksnes tema enda pingutusest, vaid koostööst teiste juhtidega: samaväärset tunnustust väärivad ka näiteks Jüri Käo ja Andres Järving. Samast kontsernist on tänavuses tipus nii Käo kui ka Tallinna Kaubamaja Gruppi vedav Raul Puusepp. Kui läheb ettevõttel hästi, siis läheb hästi ka juhtidel.

Otsustajate TOPi meetodika jätsime tänavu samaks: lugesime kokku ettevõtete tippjuhtide, nõukogu liikmete ja eraisikust omanike unikaalse ärikontaktide võrgustiku ja kaalusime iga seost, lähtudes isiku positsioonist ja ettevõtte iseloomust.

See edetabel kindlasti ei pretendeeri absoluutsele tõe, kuid annab siiski parima võimaliku ülevaate isikutest, kes veedavad kõige enam oma ajast erinevatel nõukogu koosolekutel ja kes teevad Eesti äri kõige suuremaid otsuseid.

Eesmärk on luua ülevaade Eesti äri ilma kõige mõjukamate isikutest ja nende lähikondsetest. Usume, et kirjeldus omavahel seotud mõjegruppidest muudab keskkonna läbipaistvamaks ja aitab kaasa võrdsema konkurentsioolukorra kujunemisele.

Hea näide on tänavuse kaaneloo peategelane, Eesti Evangeelse Luterliku Kiriku peapiiskop Urmas Viilma, kelle mõju on mullusega võrreldes selgelt suurenenud ja kes ka ise tunnistab, et peapiiskopina ongi tema üks eesmärke suurendada mõjuvälja. Oluliselt kõrgemal on ka mõjukaim naine, kes jäi napilt välja esikümnest.

**Peapiiskop
Urmas
Viilma mõju
on selgelt
suurenenud.**

KEN ROHELAAN
toimetaja

Äripäev

Toimetaja: Ken Rohelaan,
tel: 667 0111,
e-post: ken.rohelaan@aripaev.ee
Peatoimetaja: Meelis Mandel

Väljaandja: AS Äripäev
Vana-Lõuna 39/1, 19094 Tallinn
tel: (372) 667 0195, (372) 667 0222

Toimetus:
e-post: aripaev@aripaev.ee
tel: (372) 667 0111

Reklaamiosakond:
e-post: reklaam@aripaev.ee
tel: (372) 667 0105

Tellimine ja levi:
e-post: register@aripaev.ee
tel: (372) 667 0099

Tellimine internetis: [kampania.aripaev.ee/
telli-aripaev](http://kampania.aripaev.ee/telli-aripaev)
Äripäev veebis: aripaev.ee
Äripäeva tooted ja teenused: pood.aripaev.ee
Äripäeva raadio: aripaev.ee/raadio
Trükk AS Kroonpress

Toimetus võtab endale õiguse kirju ja kaastöid vajaduse korral lühendada. Toimetus kaastöid ei ta-

gasta. Kõik ajakirjas Äripäev ja tema lisades avaldatud artiklid, fotod, teabegraafika (sh päevakalajalised, majandusliik, poliitilised või religioosel teemal) on autoriõigusega kaitstud teosed ning nende reprodutseerimine, levitamine ja edastamine mis tahes kujul on ilma ASI Äripäev kirjaliku nõusolekuta keelatud. Kaebuste korral ajakirja sisu kohta võite pöörduda Pressinõukogusse, pn@eall.ee või tel (372) 646 3363.

KASUM ON PIIBELLIK PÕHIMÕTE

KIRIKUPEEA KASVATAB VARANDUST JA MÕJUKUST

Eesti Evangeelse Luterliku Kiriku peapiiskopi Urmas Viilma mõju ulatub Eestis kaugelt sügavamale kui pelgalt luteri kirik. Ta tunnistab ise, et mõjukuse kasvatamine oli tema üheks eesmärgiks peapiiskopiks saades.

Peapiiskop Urmas Viilma ütleb, et ju siis jumal õnnistas teda, et ta kiriku vara majandamisel on olnud edukas.

FOTO: LIIS TREIMANN

LAURI LEET
lauri.leet@aripaev.ee

Kui põhiküsimustes, eksistentsiaalsetes küsimustes on kiriku õpetus paigas ja Viilma kirikujuhina annab neid sõnumeid vaid edasi, siis paljud uue aja teemad on tema öelda. “Näiteks kuidas suhtuda tehisintellekti. Nende juures tuleb lähendada ikkagi olukorrast, kus me täna elame. Seal on loomulikult väga palju minu isiklikku vaadet,” lausub ta.

Üheksakümnendatel saite Pärnu-Jaagupi koguduse diakoniks ja üsna pea ka õpetajaks. Suutsite suhteliselt väikese maakoguduse üsna hästi tööle saada ja ka raha teenima panna. Kuidas te sellega hakkama saite?

Minu mentor neil aegadel oli Keila kirikuõpetaja Jaan Jaani, kes ütles niimoodi, et kui sa lähed koguduse koha peale, siis oma palga teed sa (omale) ise. Sa ei saa jääda ootama, et keegi hakkaks sulle palka määrama, vaid kirikuõpetaja palk ja sissetulek hakkavad sõltuma sellest, kuidas oma kogudust teenid.

Kui ma Pärnu-Jaagupisse läksin kahekümneaastasena, siis ma isegi ei küsinud, mis mu palk on ja kus ma täpselt elama hakkasin. Lähtuda sain sellest, millised ressursid olid kogudusel, kellelt oli nõukogude ajal kõik varad ära võetud, isegi kirikuhoone ei kuulunud kogudusele.

Sattusin aga sinna täpselt ajal, mil toimus õigusvastaselt võõrandatud varade tagastamine ning kui nüüd ühel momendil kogudus, kellel ei olnud mitte midagi, saab tagasi maad, saab tagasi oma ajaloolise kirikumõisa, siis sa oled seal noore vaimulikuna selle keskel ja pead kuskilt midagi hakkama tegema.

Kiirkorras õppisite ära kinnisvara haldamise ja selle eduka opereerimise?

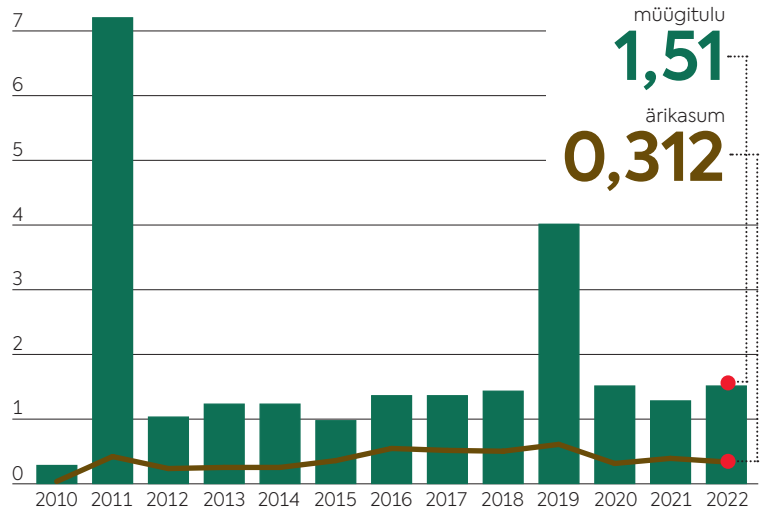
Mul juhtus küll vist niimoodi, et ma hakkasin neid asju õppima alles hiljem, aga ma hakkasin lihtsalt tegema seda, mis mulle tundus mõistlik. Ju siis jumal õnnistas või läbi õnne hakkasid need asjad tõesti pikas perspektiivis vilja kandma.

Ma teen siit järelduse, et erastamine ja õigusvastaselt võõrandatud vara tagastamine tagas kogudusele rikkuse või vähemalt heaolu.

Ütleme nii, et kogudus sai hakkama ja suutis maksta töötajatele palgad, kõik toimis. Mina jõudsin seal olla kümme aastat ning tulid sealt ära minu hinnangul sellisel hetkel, kus oleks võinud ainult hakata peenhäälestama.

KIRIKU VARAHALDUSE KÄIVE JA KASUM PÜSIVAD MAA PEAL

müügitulu ja ärikasum miljonites eurodes

Arvestades kogu kiriku toimetulekut ja seda, kuidas vaimulikud mujal hakkama saavad, siis mul on patt nuriseda. Kirikupea eest on kirik alati hoolt kandnud.

KIRIKUL ON MURE ÜÜRNIKE PÄRAST

KIRIKU VARAHALDUS ISELOOMUSTAB MAJANDUSAASTA ARUANDES 2022. AASTAT:

“Sarnaselt eelmiste pandeemia-aastatega oli Kiriku Varahalduse möödunud majandusaasta tulemuse peamiseks kujundajaks halvenenud olukord Eesti majanduses. Aasta 2022 algas küll optimistliku noodiga, hoolimata energiahindade ehmatusest ja kõrgeist tarbijahinnaindeksist, kuna rõõm pandeemia mõningasest taandumisest oli nendest muredest lihtsalt suurem. Optimism aga lõppes kiiresti, kuna meid ümbritsev maailm jõudis kahjuks järgmisesse ja eelmistest hullemasse kriisiolukorda, sõtta meie naabruses, mis muu hulgas veelgi enam kergitas energiahindasid, inflatsiooni, intresse ja mõjus negatiivselt ka tarbijate ja klientide üldisele kindlustundele.”

“Selles olukorras on osutunud võimatuks kõiki kasvanud kinnisvarakulusid ja täies mahus üürnikele tasumiseks edasi anda. Mõningane üürirhindade kasvatamine on siiski aidanud majandustulemust natuke paremuse poole pöörata. Majandusaasta tulemust mõjutasid ka üksikute üürirhindade lühiajalised vakantsid ja osa üürnike ebakorrapärane maksedistsipliin. Kokkuvõttes saab juba mitmendat aastat jätkuvalt keerulistest majandustingimustes lugeda Osajõhingu Kiriku Varahaldus 2022. majandusaasta täiesti rahuldavaks.”

5 peamist tegurit, mida arvestada kodu ehitamisel.

Maja ehitus – tõsine samm, millele tuleks läheneda kogu vastutustundlikkusega. Ehitusprotsessi käigus tehtud vead võivad olla kulukad ning võtta parandamiseks palju aega ja vaeva.

Mida peab teadma, et maja ehitamisel vigu vältida?

- 1. Ehitage maja ainult projekti järgi.** Projekt on kõige olulisem ehitusdokument, mis kontrollib arhitektuur- ja ehituskvaliteeti. Projektita maja ehitamise tagajärjed võivad viia maja konstruktsiooni terviklikkuse ja ohutuse rikkumiseni.
- 2. Valige ehitamiseks sobiv asukoht.** Uurige erinevaid asukohti ning valige maa vastavalt enda vajadustele. Võtke arvesse selliseid tegureid nagu juurdepääs töökohale, koolidele, tervishoiuasutustele, transpordi marsruutidele ja ümbritsevatele infrastruktuurile. Pöörake tähelepanu ka looduslikele iseärasustele: reljeef, kliimatingimused.
- 3. Kasutage ainult kvaliteetseid materjale.** Kvaliteetsete materjalide valik on Teie kodu pikaealisuse ja töökindluse aluseks.
- 4. Määrake eelarve.** Oluline on koostada realistlik eelarve, arvestada kõik kulud, sh ehitusmaterjalid, teenused, litsentsid ja load ning ette näha ka reservsumma ootamatuteks väljaminekuteks.
- 5. Leidke usaldusväärne ehitusettevõte.** Kvalifitseeritud ja usaldusväärse ettevõtte valimine on Teie kodu ehitamisel edu võtmetegur. Arutage enda nõudeid, eelarvet ja tähtaegu, esitage küsimusi ja täpsustage projekti üksikasju.

Soovid isiklikku maja, kuid kardad ehitusega kaasnevaid keerukusi ja riske? Stalkmet on valmis sind aitama. Pakume majade ehitusteenuseid “võtmed kätte” põhimõttel – alates projekti väljatöötamisest kuni valmis maja üleandmiseni vastavalt Teie vajadustele ja eelarvele. Töötame ainult kvaliteetsete materjalidega ja kasutame kaasaegseid tehnoloogiaid, et Teie jaoks ehitatav maja oleks pikaealine ja töökindel.

Registreeruge tasuta konsultatsioonile ja tutvuge lisateavega meie “võtmed kätte” koduehitusteenuste kohta siit.

+372 56 88 72 98

stalkmet@stalkmet.com

www.stalkmet.com

STALKMET
IF YOU WANT IT, YOU CAN HAVE IT

2004. aastal loodi Kiriku Varahalduse osaühing, mille taga te olite. Lõite Pärnu-Jaagupis saadud kogemuse baasil üleriigilise luteri kiriku vara haldava ettevõtte?

Ma pean siin rõhutama, et see ei ole olnud ette planeeritud tegevuskava või areng. Kirikuvalitsus ja tollane peapiiskop Jaan Kiivit tegid 2003. aastal väljasõiduistungil Pärnu-Jaagupisse ning just sellel istungil otsustati, et kirikule tagastatud õigusvastaselt võõrandatud vara on vaja hakata haldama, majandama ja arendama ning selleks luuakse eraldi osaühing. Kui kirikuvalitsus Pärnu-Jaagupist lahkus, siis öeldi mulle, et kuna Pärnu-Jaagupis on kõik justkui hästi, siis äkki ma saan osaleda nõukogu liikmena uue osaühingu nõukogu töös.

Tegelikult hakkasite lausa tegevjuhina tööle, mitte nõukogu liikmena.

Jah, läks paar kuud mööda, kui majandusasjade eest vastutav kirikuvalitsuse liige Jaan Tammسالو ütles mulle, et me leidsime, et sina peaksid olema ettevõtte juht. Läks paar nädalat mööda, ma olin oma jah-sõna andnud, nii et kolisin Pärnu-Jaagupist tagasi Tallinna kanti. Ma olen pärit Sauelt, tuln tagasi koju. Läksin kirikuvalitsusse, mulle näidati kapi taga ühte tooli ja öeldi, et see on nüüd sinu töökoht, kuigi seda asustust veel ei ole.

Varasid oli samas piisavalt. Kas teil oli kohe selline strateegia, et peate hakkama kiriku varaga raha teenima?

Need varad, mis siis põhiliselt Tallinnas luteri kirikule kuuluvad, olid selleks portfelliiks. Tegemist ei ole selles mõttes olnud kinnisvaraettevõttega klassikalises mõttes, et soetatakse mingit odavamalt vara ja seda majandatakse, vaid toime tuli tulla varaga, mis kirikule tagastati.

Tänasel päeval on see klassikalises mõttes kinnisvaraarendusettevõtte. Kui arendatakse kõrghoonet, Tallinnas kortermaju, ei ole ju ainult kirikuvaradega tegemist?

Kõik need kinnistud, mille peal arendustegevus praegu käib või on käinud, on olnud tagastatud vara ehk siis mitte midagi ei ole juurde soetatud. Kuna ma täna ei ole sellega enam vähemalt kaheksa aastat vahetult seotud, võib seal olla midagi laiendatud või ostetud midagi kõrvalt juurde, aga põhimõtteliselt on tegemist ikkagi tagastatud varaga.

Kas see põhimõte pandi paika teie juhtimise ajal, et teenitud kasumist hakatakse kohe omanikule ehk luteri kirikule raha eraldama igal aastal väljamaksetena?

Peapiiskop Urmas Viilma on poliitikutega ikka hästi läbi saanud, näiteks ka Keskerakonna juhi Jüri Ratasega. FOTO: PEAPIISKOP URMAS

VIILMA FACEBOOK

JÜRI RATAS HOIAB KIRIKU LÄHEDALE

Endine peaminister Jüri Ratas arvab, et kiriku ja riigi koostöös ei ole vaidlused mõistlikud.

Jüri Ratas suhtles peaministrina Urmas Viilmaga vastavalt vajadusele – mõne korra aastas vast ikka, kinnitas ta. “Need olid selged ja sisulised küsimused, mis olid väga pikalt lahendamata. Minu põhimõte oli, et riik ja kirik ei peaks aastakümneid vaidlusi pidama, mis ei anna kummalegi midagi.”

Urmas Viilma kui inimene on Ratasel sõnul pühendunud, laia silmaringi ja maailmavaatega. “Inimene, kes märkab rohkem kui ainult see, mis on kirikupea kohustus või tööülesanne.”

Ratas tõdeb, et on tunnetanud Eesti poliitikute ja kiriku vahel võõristust. “Ma üldiselt olen tunnetanud seda poosi Eesti poliitikute poolt, et kirik peaks olema nii kaugel kui võimalik. Ma ei arva, et see on mõistlik. Eesti inimesed peavad valdavalt kirikust ja usust lugu,” arvas ta. Kui sagedasti kohtub praegune peaminister Kaja Kallas kirikuga, ei oska Ratas enda sõnul hinnata.

Jah, noh, loomulikult. Põhimõtteliselt võiks ka luteri kirik mittetulundusliku organisatsioonina majandada oma vara otse, aga Eesti seaduses on tegemist teatud maksuerisustega, mis rakenduvad ühtmoodi mittetulunduslikule organisatsioonile ja teisiti äriettevõtetele. Mõistlik oli lahutada kiriku põhitegevus tugitegevusest. Kui me räägime siin käibemaksust või muudest maksuerisustest, siis kiriku usuliste nii-öelda teenuste eest me ju käibemaksu ei kogu ja nüüd tekib küsimus, aga samal ajal me käibemaksu maksame.

Ehk siis äriühinguna tundub õiglasem tegutseda?

Absoluutselt. Ja me maandame ka riske, see on ju päris selge.

Kuidas elab peapiiskop ise majanduslikult? Tulete hästi toime?

Ma olen selles mõttes ikkagi ilmselt üsna halb portfelli kasvataja, et ma olen oma isikliku kinnisvara soetanud laenuga. Peapiiskopiks valimise järel olin sunnitud oma kodu, mis sai Sauele ehitatud, maha müüma, kuna peapiiskopi ametiga käib kaasas ametiresidents Tallinnas. Ei olnud mõistlik pidada maja Sauel ja samal ajal elada keset Tallinna.

Kui te usaldate inimesi, siis arvestage sellega, et see võib tulla bumerangina teile tagasi, aga teie oma südame-tunnistus on pärast puhas.

Urmus Viilma on kohtunud ka praeguse peaministri Kaja Kallasega.

FOTO: PEAPIISKOP URMAS VIILMA FACEBOOK

Ent suvel on soov ju ikkagi kuhugi põgeneda, nii et see raha, mis tuli maja müügist, tõepoolest, nii palju kainet mõistust oli, et ei söönud seda lihtsalt ära, vaid see sai investeeritud suvekodusse Muhumaal. Tõsi, seal on peal ka pangalaen.

Ütleme nii, et kui küsimus on, kui hästi peapiiskop elab, siis ma arvan, et Eesti elatustaset hinnates elab peapiiskop ikkagi päris kenasti. Ei ulatu peapiiskopi sissetulekud riigijuhtide ega isegi mitte parlamendiliikmete tasemele, aga arvestades kogu kiriku toimetulekut ja seda, kuidas vaimulikud mujal hakkama saavad, siis patt on nuriseda. Kirikupea eest on kirik alati hoolt kandnud.

Ligi 15 aastat tagasi jätsite varahalduse ja ka vahepeal teie elus esile kerkinud poliitilise suuna kõr-

lesti. 2010. aastal valiti mind Tallinna Toomkoguduse õpetajaks ja ma olin samal ajal veel edasi luteri kiriku kantsler, lisaks hakkasime samal ajal taastama Tallinna Toomkooli, mis võttis nii palju energiat, et tuli tõdeda, et mul ei jää enam aega olla poliitiliselt aktiivne Saue, kuhu me perega enam praktiliselt ei sattunud. See, et peapiiskopi valimised silmapiiril olid, oli ainult teoreetiline. Peapiiskop Andres Pöder ütles alles 2014. aastal, et ta ei jätkka. Sellele kohale oli viis kandidaati ja kui minu kandidatuur esitati, pidin 2014. aastal vastama, kas jah või ei.

Kui kaua läks otsustamiseks aega?

Kandidaatide hulgas oli uus põlvkond, minu põlvkond. Minu enda jaoks tundus kohta vastu võtta vara, sest ma olin alles viis aastat olnud

Toomkoguduse õpetaja, aga teisest küljest sain aru, et kui nüüd jumal tahab mulle käe ette panna ... Kui jumal ei taha, et minust saab peapiiskop, siis neid võimalusi on temal väga palju.

Võib-olla on see küsimus teie jaoks ründav, aga kas pole mitte mugav positsioon öelda, et kui jumal tahab, siis ta paneb käe ette, ehk et ise ei peakski nagu vastutama?

See oli nüüd hästi lihtsusstatud ja kiire ülevaade nendest sisemistest palvetest, mis mul tol momendil jumalaga kõnelustes olid. Loomulikult pidin jah-sõna tegema või ütleva ma ise. Mis tegi selle lihtsamaks, oli asjaolu,

et olin eelnevalt olnud kantsler ehk peapiiskop Andres Pöderi parem käsi.

Peapiiskopi koht on tähtjatu, aga tavaliselt on kümme aastat olnud keskmine ametiaja pikkus. Milline teie siht on, kui kaua te soovite peapiiskop olla ning mis on need indikaatorid, mis teie jaoks hakkaksid näitama, et võib-olla peaks lõpetama?

Olen mõelnud, et ma peaksin selle kümme aastat, mis on keskmine, nagu te viitate, kenasti sirge seljaga vastu. Tegelikult andsin lubaduse olla selles ametis seni, kuni mulle aega antakse. Ehk kui tervist ja elu niikauaks antakse, siis kuni 65. eluaastani.

Olete valmis veel 15 aastat jätkama?

Ma olen andnud vande, et olen kiriku teenistuses niikaua, kuni kirik mind vajab. Samas ei me iial tea, mis elu toob ja millisel moel Eesti kirik või ühiskond võiks mind mujal vajada.

Kui teil peaks see valik ühel hetkel tekkima, siis mis valdkonda te liiguksite?

Ma ei ole kunagi kartnud järgmist sammu, isegi kui see on riskidega seotud. Ehk siis, kui peaks

Urmas Viilma tehtud selfie koos peakaplan Ago Lilleoru ja kaitseväe juhataja Martin Heremiga. FOTO:

PEAPIISKOP URMAS VIILMA FACEBOOK

vale ja tulite klassikalise kirikuõpetaja töö juurde tagasi. Miks?

Võtaks esimesena selle poliitika teema. Kui ma nii-öelda kohaliku omavalitsuse tasandil Pärnu-Jaagupis poliitikasse läksin, tahtsin olla kaasarääkijate hulgas kogukonnaküsimustes ja saada inimestega tuttavaks. Nõnda siis andsin 1996. aastal nõusoleku kandideerida kohaliku omavalitsuse valimistel.

Hiljem Saue samamoodi?

Hiljem oli see juba nagu inert. Kui olin Pärnu-Jaagupis mitu korda tagasi valitud, siis kodulinna naastes andsin nõusoleku olla ka seal poliitiliselt aktiivne. Seda ma siis ka tegin ja ma ei näe selles mitte niivõrd poliitikat, kui võrd kaasarääkimise võimalust ja selle realiseerimist, nagu igal kodanikul see võimalus on.

Mulle tundub, et kui te ei oleks otsustanud peapiiskopiks saada, siis te oleks läinud poliitikukarjääriga edasi ja olnud ilmselt ka edukas. Lõpetasite poliitikukarjääri 2013. aastal sellepärast, et teil oli valmis juba otsus peapiiskopiks kandideerida?

See kõlab nii toredasti, aga te väidate siiski va-

KUULA

Äripäeva raadio
"Urmas Viilma pani kiriku vara kasumit teenima"
aripaev.ee/raadio

Viimistle hoone Go Vertic päikesepaneelidest fassaadiga

Küsi pakkumist uuele või olemasolevale hoonele!

Vaata lisa www.govertic.ee

Eesti suurim ehtisintegreeritud päikeselektrijaam. Moe Peenviinavabrik

go vertic

KAANELUGU

olema nüüd selline olukord, kus ma peaksin jätta selle ameti, siis ma usun, et ma tulen toime jumala abiga.

Mis see eelissuund siis ikkagi oleks?

Ma ei ole selle peale niimoodi küll mõelnud, aga see suund võiks olla turvaline. Ma olen praeg-

võib-olla rohkem kasu kui see, et ma siinset ametit peaks ...

Mis puudutab poliitikat, siis tänasel päeval ma saan olla poliitikas üsna aktiivne lihtsalt oma kirikujuhi rolliga, nii et hetkel ma ei pea poliitiku ametit kuidagi paremaks või konkureerivaks peapiiskopiga võrreldes.

Kui mõni luteri kiriku koguduse liige oleks riigikogus ja hääletaks perekonnaseaduse muudatuse poolt, mis lubab samasoolistel abielluda, siis mis temaga juhtuks?

Juhtub see, et nad on endiselt luterliku kiriku liikmed, loodetavasti ustavad oma kogudusele ja seisavad oma koguduse ja põhimõtete eest. Me jõuame sinna, et piiblit on võimalik tõlgendada. Kui inimene ütleb, et ta on kristlane, siis see ei ava veel mitte kõiki vaatenurki, mis sellel inimesel võivad olla.

Kõik need vaimulikud peavad näitama mitte ainult ühiskonnale oma meelsust, vaid nad peavad ka kiriku sisse selgitama, miks nemad

gu koolis väikese koormusega pedagoog. Ma olen näinud koolitööd – see suund võiks olla.

Kui ma peaksin olema olukorras, et ma nüüd enam ei saa selles ametis jätkata, siis võiks ju mõelda, et kui kiriku rahvusvahelisel tasandil võiks tulla mõni ettepanek või pakkumine, mille puhul ma saan aru, et see tooks Eesti kirikule

piiblile tuginedes leiavad, et nende seisukoht on kiriku ametlikust seisukohast erinev ja kas see mahub meie luteri kiriku üldisesse õpetusraamistikku või mitte.

Kui me jätame piibli ja teised religioossed tekstid kõrvale, siis millised on olnud teie jaoks inimeste

RIKKUST POLE VAJA HÄBENEDA

Raha teenimine ja kasum on piibellikud põhimõtted, rõhutab peapiiskop Urmas Viilma kiriku varandusest rääkides.

“Piibel ütleb, et see miski ei ole meie oma, need on antud meie kasutusse ja me peame neid talente majanduslikult õigesti kasutama. Sellise narratiivi või näitajana järgi, et neid ei tohi mitte maha mätta, vaid tuleb panna juurde tootma, toimib iga ettevõtte ja see on piibellik,” toob Urmas Viilma piiblist otsese paralleeli ettevõtlusega.

Pärnu-Jaagupi koguduse õpetaja ja Kirikuvara Varahalduse kogemusi kokku võttes kasutab Viilma väljendeid “heaperemehelik majandamine”, “majanduslike talentide õigesti kasutamine” ning tunnistab, et Kirikuvara Varahalduse põhimõte oli algusest peale kasumi tootmine omanikule ehk luteri kirikule.

“Need on need lehmad, kes peavad lüpsma piisavalt, et toita ära pere,” ütleb ta.

KUIDAS URMAS VIILMA LUTERI KIRIKU VARANDUST ON KASVATANUD

Maa- ja metsaäriimees. Pärnu-Jaagupi kogudus sai tema eestvedamisel 1990ndatel erastamise järel metsa- ja põllumaad kokku 75 hektarit, ajaloolise kirikumõisa hoone, millele lisandus veel üks hoone. Hoonetesse ja põllumaadele leiti rentnikud, metsast saadud raha investeeriti koguduse euronõuetele vastava söögikoha, hosteli jmt rajamiseks.

Pealinna kinnisvarahai. Urmas Viilma juhtimisel käivitunud Kiriku Varahalduse osaühing on viimased kümme aastat teeninud suhteliselt stabiilselt pisut enam kui miljon eurot müügitulu aastas. Müügitulu ulatus 2019. aastal ühekordselt ka üle 4 miljoni euro. Ettevõtte rendipindade hulka kuuluvad objektid Tallinnas Kentmanni, Tatar, Maakri jt tänavatel. Arendusobjektide osas töötatakse jätkuvalt Maakri tänava kõrghoone, Kristiina tänava elumaja ja Tartu maanteel asuva ärihoone projektide ja ideedega.

Läbirääkimiste meister. Urmas Viilma on seisnud jõuliselt riigi ja luteri kiriku vahelistel läbirääkimistel, kasutades ära oma isiklike suhteid tippoliitikutega, kellest on eriti heades suhetes väidetavalt olnud Jüri Ratasega. Näiteks Niguliste kiriku eest õnnestus luteri kirikul saada riigilt 2017. aastal ligi 7 miljoni eurot kompensatsiooni, 17 korda enam riigi esialgsest pakutust.

Kui ma Pärnu-Jaagupisse läksin kahekümneaastase-
na, siis ma isegi ei küsinud,
mis mu palk on ja kus ma
täpselt elama hakkan.

ja organisatsioonide juhtimise õppetunnid? Kes on olnud teoreetikud, keda olete aastate jooksul nendel teemadel lugenud?

Ma olen olnud väga halb teooria kaudu õppi-
ja. Olen oma õppetunnid saanud kätte prakti-
ka käigus.

Olen lähtunud sellest, et kuigi sul on juhina vastutuse määr teine, oled sa inimesena absoluutselt võrdne kõigiga, ka nendega, kes on sinu alluvuses. See tähendab, et kõige olulisem on inimestesse suhtuda nii, nagu sa suhtud iseendasse ehk siis ligimesse.

Kas see tähendab, et olete leebe juht?

Ei, see tähendab seda, et sa pead suhtuma inimestesse lugupidavalt. Inimene võib ära unustada selle, mida sa juhina talle ütlesid, aga ta kunagi ei unusta ära seda, mida ta sel hetkel tundis. See, kuidas inimestesse suhtud, mängib väga suurt rolli selles, kas need inimesed on valmis tulema sinuga luurele, võtma sinuga koos riske või mitte.

Teil on kindlasti olnud mõni juhtimisalane ebaõnnestumine aastakümnete jooksul. Kuidas olete neist välja tulnud ja mida õppinud?

Üks minu viga, mida võib-olla väga paljud juhid ei tee, on see, et ma alati jätan kõrvale eelarvamused ja kujundan oma suhtumise inimesega vahetult omavahelise suhtlemise käigus. Ma olen suhteliselt avatud ja aus, ma olen valmis panema kõiki kaarte üsna ruttu lauale. See on eelduseks, et ma näitan oma valmidust usaldada.

Seda võidakse kuritarvitada?

Aga mul on see natukene nagu põhimõtte küsimus. Võib-olla on see rumal käitumine, et sa astud kogu aeg reha otsa ja saad mööda kuppu, aga see on minu jaoks väärtusküsimus. See on olnud koht, kus ma olen saanud mõne korra kõrvetada, kus ma olen näinud, et minu usaldust on kuritarvitatud või on hakatud mängima minu vastu.

Siit on nüüd raske konkreetset juhtimisalast soovitusi välja lugeda.

Soovitus on see, et kui te usaldate inimesi, siis arvestage sellega, et see võib tulla bumerangina teile tagasi, aga teie oma südametunnistus on pärast puhas.

Kas see on ka natukene kristlik?

Ma arvan, et see on väga palju kristlik.

OHUTUS E! OLE NALJAASI

OHUTUSMÄRGISTUS TÖÖSTUSESSE JA AVALIKKU RUUMI

24h on-line tellimused

KOHVER.COM

Tellimused ja päringud,
info toodete kohta
ohutus@kolmlovi.ee, tel 658 0214
Suurvälja tee 5 / B10, Vaela

Ringtee Äripark, Tallinna ringteel, Hansaplant ja IKEA kaupluste lähedal.

KOLM LÕVI OHUTUS

HEA TAVA JA STANDARDITEGA KOOSKÖLAS OHUTUSMÄRGISED

KLOMPROF

A-Ülevaatus

BRONEERI KOHE AEG
www.autoülevaatus.ee

TEHNOÜLEVAATUS üle Eesti!

A-Ülevaatus on Eesti suurim tehnoülevaatusettevõte.
Eestis tegutseme alates 2008. aastast.

SUUR JUUBELILOOS!

Peaa hinnaks on **Milwaukee 6-osaline tööriistakomplekt (väärtusega 2000 eurot)**, lisaks ka muid auhindu Milwaukee'lt.

HEAD LOOSIÕNNE!

Milwaukee

Teosta korraline tehnoülevaatus
A-Ülevaatuses ajavahemikul
1.06.2023–31.08.2023 ja osale
suures juubeliloosis!

Loosis osalemiseks täida ülevaatuspunktis
jagatav loosikupong ja pane see
ülevaatuspunktis olemasse loosikasti.

♥ TALLINN

LASNAMÄE
Peterburi tee 63a
tel 661 8810

TÄHESAJU
Tähesaju tee 7
tel 507 8587

PELGULINNA
Paavli 4, Tallinn
tel 660 2620

REVO
Ruunaoja 6, Tallinn
tel 6211 615

♥ KEILA

KAVA
Haapsalu mnt 57D
tel 678 1540

KEILA 2
Uus-Paldiski tee 3
tel 5341 0770

♥ RAE

Taeavärava tee 9a
tel 606 4230

♥ PEETRI

Tähnase tee 1
tel 5866 5695

♥ MAARDU

Fosforiidi 14
tel 611 9777

♥ KIIU

Töökoja põik 1
tel 5854 2005

♥ RAKVERE

Päikese 3
tel 322 3290

♥ TARTU

JAAMA
Jaama 161
tel 740 7010

TÄHE
Tähe 106c
tel 736 6002

♥ RÄPINA

Võõpsu mnt 30
tel 799 5005

♥ VIJANDI

LEOLA
Leola 62
tel 433 0982

RAUA
Raua 18
tel 434 9609

♥ OTEPÄÄ

Väike-Veske
tel 766 3751

♥ TÕRVA

Viljandi 30
tel 5887 6897

♥ VALGA

Metsa 21
tel 766 1120

OTSUSTAJATE TOP 100

koht	nimi	mõjuskoor	suurimad seotud ettevõtted	koht mullu
1.	Enn Kunila	970	NG Investeeringud OÜ, Tallinna Kaubamaja Grupp AS, Liviko AS	1.
2.	Martti Talgre	946	Infortar AS, Eesti Gaas AS, EG Ehitus AS	20.
3.	Margus Linnamäe	878	MM Grupp OÜ, Postimees Grupp AS, Kroonpress AS	5.
4.	Jüri Kõo	849	NG Investeeringud OÜ, Tallinna Kaubamaja Grupp AS, Liviko AS	2.
5.	Guido Pärnits	838	Mainor AS, Technopolis Ülemiste AS, Ülemiste Center OÜ	16.
6.	Tõnu Post	823	Saaremaa Piimaühistu, Eesti Tõuloomakasvatavate Ühistu, Farm In TÜ	11.
7.	Neinar Seli	799	Estiko Grupp AS, Estiko-Plastar AS, Rondam AS	9.
8.	Raul Puusepp	743	Tallinna Kaubamaja Grupp AS, Selver AS, Kaubamaja AS	10.
9.	Heiti Hääl	698	AVH Grupp AS, AS Alexela Invest, B2G Grupp OÜ	7.
10.	Ain Hanschmidt	673	Tallink Grupp AS, Infortar AS, Eesti Gaas AS	19.
11.	Kristel Volver	663	Apollo Group OÜ, Postimees Grupp AS, Ideal Group AS	26.
12.	Jüri Külvik	637	Lemeks AS, Visional Invest OÜ, Viiratsi Saeveski AS	13.
13.	Tiit Vähi	620	Sillamäe Sadam AS, Silpower AS, Valga Group OÜ	6.
14.	Priit Koit	613	Utilitas OÜ, Utilitas Tallinn AS, Thermory AS	29.
15.	Madis Toomsalu	613	LHV Group AS, LHV Pank AS, LHV Varahaldus AS	32.
16.	Kristjan Rahu	575	Utilitas OÜ, Utilitas Tallinn AS, Thermory AS	22.
17.	Tarmo Keskküla	559	Forus Grupp OÜ, Forus Security AS, U.S. Invest AS	23.
18.	Väino Põllumäe	527	Astri AS, Lõunakeskus OÜ, EEKBL-Valduste OÜ	70.
19.	Hans Pajoma	525	AVH Grupp AS, Kiviõli Keematööstuse OÜ	465.
20.	Marcel Vichmann	507	Go Group AS, GoBus AS, Tiksoja Puidugrupp AS	30.
21.	Marti Hääl	505	Amserv Grupi AS, Alexela AS, AVH Grupp AS	8.
22.	Rain Lõhmus	504	LHV Group AS, Kodumaja AS, LHV Pank AS	157.
23.	Heldur Meerits	504	LHV Group AS, AS LHV Pank	40.
24.	Väino Sassi	502	Coop Eesti Keskühistu, Rapla Tarbijate Ühistu	15.
25.	Märten Vaikmaa	502	Tallinna Lennujaam AS, Baltic Workboats AS, Baltic Marine Group AS	18.
26.	Jaak Sulg	500	Viljandi Tarbijate Ühistu, Viljandi Metall AS, VMT Tehased AS	34.
27.	Urmas Sepp	493	Elke Grupi AS, Elke Mustamäe AS, Elke Mustakivi AS	14.
28.	Urmas Sõorumaa	493	Forus Grupp OÜ, U.S. Invest AS	17.
29.	Kristo Anton	488	Tallinna Kaubamaja Grupp AS	
30.	Enn Pant	478	Tallink Grupp AS, Infortar AS, Eesti Gaas AS	25.
31.	Key Kunman	466	Esraven AS, Silikaat Grupp AS, Aatrium Sisustuskaubamaja AS	21.
32.	Ants Pülvig	464	Mainor AS, Tallinna Jäätmete Taaskasutuskeskus AS, Mainor Ülemiste AS	33.
33.	Raine Pajo	456	Eesti Energia AS, Enefit Power AS, Enefit Green AS	50.
34.	Andreas Laane	449	OÜ Biofuel, AVH Grupp AS, Alexela AS	3.
35.	Gerd Müller	435	Nordecon AS, Nordecon Betoonelement OÜ	35.
36.	Hugo Osula	431	Mootor Grupp AS, Lux Express Estonia AS, Sebe AS	39.
37.	Priit Karjus	425	Sami AS, SRC Group AS	47.
38.	Andres Piiber	418	Maru AS, Maru Ehitus AS, Maru Betoonehitused OÜ	48.
39.	Eve Pant	418	Tallink Grupp AS, Infortar AS, Eesti Gaas AS	78.
40.	Märt Luuk	409	AS Harju Elekter Group, Harju KEK AS, Harju Ehitus AS	93.
41.	Urmas Klaas	408	Tartu Ülikooli Kliinikum, Räpina Haigla AS, Eesti Reformierakond	31.
42.	Robert Kitt	396	Utilitas Tallinn AS, Tallinna Vesi AS, Kapitel AS	46.
43.	Riho Sepp	394	Elke Grupi AS, Elke Mustamäe AS, Elke Mustakivi AS	212.
44.	Raivo Rand	392	Rand & Tuulberg Grupp AS, Ehitusfirma Rand ja Tuulberg AS, Muuga Betoonelement AS	38.
45.	Aivar Tuulberg	382	Rand & Tuulberg Grupp AS, Ehitusfirma Rand ja Tuulberg AS, Muuga Betoonelement AS	69.
46.	Toomas Saal	382	Mainor AS, Mainor Ülemiste AS, Smart City Group AS	74.
47.	Ahti Asmann	380	Viru Keemia Grupp AS, VKG Energia OÜ, VKG Kaevandused OÜ	28.
48.	Margus Kaasik	378	Eesti Gaas AS, EG Ehitus AS, Gaasivõrk AS	96.
49.	Hans H. Luik	377	Ekspress Grupp AS, Printall AS, Delfi Meedia AS	54.
50.	Ilkka Johannes Niiranen	375	Gren Tartu AS, Gren Eesti AS	

EDETABEL

koht	nimi	mõjuskoor	suurimad seotud ettevõtted	koht mullu
51.	Margus Kähri	374	Postimees Grupp AS, Apollo Group OÜ, Ideal Group AS	53.
52.	Leho Siimsen	371	Salva Kindlustuse AS, Kreios OÜ	41.
53.	Valdo Kalm	367	Tallinna Sadam AS, TS Laevad OÜ, TS Shipping OÜ	55.
54.	Veljo Ipits	366	Salvest AS, Tartu Veevärk AS	61.
55.	Aarto Eipre	357	AVH Grupp AS, AS Alexela Invest, B2G Grupp OÜ	79.
56.	Peedo Pihlak	354	Combiwood OÜ, Ecobirch AS	58.
57.	Heleri Tinno	352	PricewaterhouseCoopers AS, PricewaterhouseCoopers Advisors AS, H&M Advisors OÜ	144.
58.	Urmas Viilma	347	Eesti Evangeelne Luterlik Kirik, Sihtasutus Johannitide Abi Eestis	100.
59.	Mart Relve	347	Kaupmees & KO AS, Tridens AS	63.
60.	Peeter Mänd	346	Betoonimeister AS, Vigrelle AS, Betoonimeister Tartu AS	24.
61.	Roman Provotorov	345	Coop Eesti Keskühistu, Eesti Pagar AS, Coop Pank AS	52.
62.	Andre Luman	342	Nordic Contractors AS, Nordecon AS, Nordecon Betoon OÜ	57.
63.	Priit Rohumaa	341	Ekspress Grupp AS, Tallinna Vesi AS, Admirals Group AS	120.
64.	Toomas Kõuhkna	337	Subland OÜ, Direct Consulting AS, Läätsa Kalatööstus AS	89.
65.	Neeme Tammiss	336	Hansa Grupp OÜ, Hansabuss AS, Iv Pluss AS	114.
66.	Kerstin Kunman	336	Esraven AS, Silikaat Grupp AS, Aatrium Sisustuskaubamaja AS	62.
67.	Heiki Kivimaa	335	Mootor Grupp AS, Lux Express Estonia AS, Sebe AS	106.
68.	Andri Hõbemägi	334	Nordecon AS, Nordecon Betoon OÜ	43.
69.	Sulev Mölder	334	E-Piim Tootmine AS, Farm In TÜ, Orgita Põld OÜ	51.
70.	Tarmo Nurmetal	333	Baltic Maritime Logistics Group AS, Hansa Shipping AS, CF&S Estonia AS	193.
71.	Raivo Aavisto	331	Amserv Grupi AS, Amserv Auto AS, Ascar Auto AS	44.
72.	Jaan Marjundi	331	Coop Eesti Keskühistu, Harju Tarbijate Ühistu, Coop Pank AS	60.
73.	Alexander Tsikhilov	329	Admirals Group AS	36.
74.	Malle Raudsepp	326	Tartu Terminal AS, Tallinna Terminal AS	284.
75.	Aarne Õllek	325	Kia Auto AS, Viking Motors AS, TKM Auto OÜ	85.
76.	Joakim Johan Helenius	325	AS Trigon Asset Management, Nordic Fibreboard AS, Väätša Agro AS	143.
77.	Erkki Raasuke	323	Enefit Green AS, Apollo Group OÜ, Inbank AS	257.
78.	Ando Aron	323	Stokker AS, Kinnisvara Info AS	72.
79.	Andres Kotsar	322	Tartu Ülikooli Kliinikum, Lõuna-Eesti Haigla AS, Valga Haigla AS	66.
80.	Ülo Hage	321	Astri AS, Lõunakeskus OÜ, Astri-Narva AS	94.
81.	Tõnu Uibopuu	320	Coop Eesti Keskühistu, Järva Tarbijate Ühistu, Eesti Pagar AS	68.
82.	Kaspar Kokk	318	Pärnu Sadam AS, Kihnu Veeteed AS, Hordeum OÜ	174.
83.	Tarmo Pungar	317	Coop Eesti Keskühistu, Tartu Tarbijate Kooperatiiv	64.
84.	Aivo Adamson	310	Alexela AS, Bytelife Solutions OÜ, Telema AS	304.
85.	Kristo Siig	309	Mainor AS, Mainor Ülemiste AS, Öpiku Majad OÜ	115.
86.	Ants Ratas	307	Baltic Maritime Logistics Group AS, Hansa Shipping AS, CF&S Estonia AS	154.
87.	Ahti Kallikorm	306	Magnum AS, Magnum Medical OÜ, Magnum Veterinaaria AS	90.
88.	Kristo Anderson	305	Coop Eesti Keskühistu, Coop Põlva Tarbijate Ühistu, Värska Originaal AS	71.
89.	Parvel Pruunsild	305	Bigbank AS, Jodler Invest OÜ	81.
90.	Andrus Durejko	304	Eesti Energia AS, Enefit Green AS	
91.	Meelis Eldermann	303	Kirde Varad AS, VKG Oil AS, Viru Keemia Grupp AS	45.
92.	Anne Mere	302	Fazer Eesti OÜ, Eesti Energia AS	
93.	Priit Kessa	299	Prike AS, Natural AS	80.
94.	Veronika Ivanovskaja	297	BLRT Grupp AS, Elme AS, BLRT Era AS	112.
95.	Kaido Jõelet	297	Kaamos Holding OÜ, Kaamos Group OÜ	126.
96.	Marek Pohla	295	Kaamos Group OÜ, Kaamos Kinnisvara AS, Kaamos Timber AS	91.
97.	Oleg Gross	294	OG Elektra AS, OG Elektra Tootmine AS, Lihakarn OÜ	88.
98.	Kea Kunman	294	Esraven AS, Silikaat Grupp AS, Aatrium Sisustuskaubamaja AS	75.
99.	Roland Lepp	293	Maag Grupp AS, Tere AS, AS Farmi Piimatööstus	210.
100.	Heiki Laiverik	292	Maru AS, Maru Ehitus AS, Maru Betoonitööd OÜ	125.

Tel 613 9737, 503 6450
 ava@ava.ee | www.ava.ee

KOLIMISTEENUSED

TÄNAME KÕIKI UKRAINA TOETAJAJD! ÜHISELT VÕIDUNI!

Riigikaitse Edendamise Sihtasutus koos Eesti Kaubandus-Tööstuskoja, Kaitseministeeriumi ja Eesti Reservohvitseride Koguga kogub annetusi, et toetada varustuse ning meditsiinivahendite ostmist ja saatmist sõjakoldesse. Sihtasutus ei maksa rahalisi toetusi ning teeb koostööd Ukraina poolelt ainult hinnatud usaldusväärsete partneritega.

Hetkel kogume annetusi Ukraina Rahvuskaardile esmaabikomplektide jaoks. Ühes taktikalises esmaabikomplektis on žgutt, rõhkside, 2 rulli sidet, haavaplaastrid, termotekk ning ka erinevaid spetsiifi lisemaid komponente.

Tegemist on esmaste abivahenditega, millega haavata saanud on võimalik lahinguväljal operatiivselt nii endale kui kaaslasele esmaabi osutada, olgu vigastuseks kuulitabamus, mürsukillust saadud vigastus või midagi muud.

Komplektide sisu ostame ja komplekteerime Eestis koos vabatahtlikega.

ANNETADA SAAD:

Pangaülekandega

Makse saaja:
RIIGIKAITSE EDENDAMISE SA
Swedbank:
EE162200221078603616
Selgitus: Toetus Ukrainale

Helistades annetustelefonidele

900 1380 - 10 €
900 2380 - 25 €
900 3380 - 50 €

Juriidiliste isikute annetused on sõltumata summast läbi Riigikaitse SA annetades tulumaksust vabastatud. Füüsiliste isikute annetustelt tagastab riik järgmise aasta tuludeklaratsiooni alusel tulumaksu, kui märgite ülekande selgitusse ka isikukoodi.

www.riigikaitse.ee

EESTI
RESERVOHVITSERIDE
KOGU

EESTI
KAUBANDUS-
TÖÖSTUSKODA

RIIGIKAITSE
EDENDAMISE SA

KAITSEMINISTEERIUM

Kõige siledama tee tunnustuse on Veiko Veskimäe juba kätte saanud, aga ambitsioonid on suuremad.
FOTO: ANDRAS KRALLA

EESTI PARIMAKS JUHIKS VALITI TEE-EHITUSFIRMA ASUTAJA

Tänavuse konkursi “Parim juht 2023” võitis silmapaistva kasvu teinud ehitusettevõtte Verston asutaja ja juhatuse liige Veiko Veskimäe.

VIIVIKA RÕUK
RIVO SARAPIK
aripaev@aripaev.ee

“**P**ead iga päev peeglisse vaatama, kas oled selle tiitli vääriiline,” ütles Veiko Veskimäe parima juhi tunnustust vastu võttes.

Elmise aasta laureaati, LHV Grupi juht Madis Toomsalu ütles tänavusel Pärnu juhtimiskonverentsil võitjat välja kuulutades, et tasavägiste nominentide võitluses sai lõpuks otsustavaks uhkus, millega kirjeldasid võitjat kolleegid. “Ratsionaalne unistaja ja siledate teede ehitaja, palju õnne!” ütles Toomsalu võitjat avalikustades.

Kuidas algas parima juhi teekond?

Veskimäe ütles, et talle on maast-madalast meeldinud juhtide kujunemise lood. “Ma olen Paide linnast pärit, lihtsast väga töökate vanematega perest. Minu sõbra peres olid väga edukad inimesed. Mul oli nendega põnev: sõbra isa oli juht, käisime noorte poistena tema firmas tööl. Vaatasin, kuidas ta seal teiste juhtidega tuli ja kuidas inimestega suhtles,” kirjeldas Veskimäe oma esimesi mälestusi juhtidest ja juhtimisest.

Kas üks juht on edukas või mitte, seda näeb Veskimäe enda sõnul just sellest, kuidas juhid suhtuvad oma meeskonda ja inimestesse. Tema sõnul on hea juhi omadus see, et ta suudab suhelda ja suhtub oma inimestesse hästi.

Kolleegide videost jäi Veskimäele kõlama, et töökaaslased tunnetavad, kuidas ta võimendab ja võimestab neid. Veskimäe sõnul on juhi üks olulisi rolle aidata oma inimestel õnnestuda.

Veiko Veskimäe on pannud ise asfalti, nüüd ta on oma firma asutaja ja juhatuse liige. Ta kirjeldas, kuidas töötas kümme aastat ühes suures teede-ehitusettevõttes erinevatel ametikohtadel.

“Koridori nurgas oli stend, kus olid läikivad välismaa ajakirjad, kus tehnikat tootvad firmad kirjutasid oma ägedatest projektidest. Keegi neid ei lugenud, aga mina panin salaja kotti ja viisin koju – jube põnevad lood olid,” meenutas aasta juhi tiitliga pärjatut.

Veskimäe rõhutas, et just selline uudishimu ning kogu aeg õppimise ja paremaks saamise soov juhatasid teda asutama ja juhtima oma firmat. Nüüd inimesi palgates üritab ta samamoodi aru saada, kas tööletulijad on uudishimulikud ning kas nad tahavad areneda.

Parima juhi omadused

Veskimäe hindab oma juhtimisstiili loomingu- liseks, ta ei järgi enda sõnul mingeid doktriine,

vaid usub lihtsalt inimlikkusesse. “Olin hiljuti värbamas uut personalijuhti. Teises voorus ühe kandidaadi käest küsisin, mida sa oled õppinud oma viimasest viiest aastast. Ta mõtles ja ütles: “Lõpuks on kõik inimesed.”” Veskimäe tõdes, et on sellega nõus.

“Kui juba midagi teha, siis teha hästi. Olen proovinud oma inimestele süstida suhtumist, et kui juba teeme, siis parimal viisil ja olles parimad,” märkis Veskimäe. “Üritan igal hetkel inimesi suunata ja eest vedada.”

Verston on klassikalise majanduse ettevõtte, kuid üritab Veskimäe sõnul alati olla uuenduslik, suisa idufirmalik. Alati on ka eesmärk, kuhu püüelda: kui enne sõnastas firma, et tahab olla parim teede-ehitaja, siis nüüd on eesmärk ehitada parimaid teid, ja seda maailma mastaabis.

Veskimäe märkis, et konkurente tuleb tunda,

Veiko Veskimäe leiab, et edasiiviiv jõud on uudishimu, ja seda üritab ta õhutada ka oma kolleegides.

FOTO: ANDRAS KRALLA

aga tema taktikat, ambitsioone ja eesmärke konkurentide tegemised väga ei muuda.

Konkurentide tegemiste asemel on Veskimäele oluline olla kursis selliste teemadega nagu rohepööre, rohereform. Veskimäe meelest on uuel valitsusel harukordne võimalus suuri asju ära teha.

Ta kirjeldas kevadist käiku New Yorgis. “Kokteilibaaris oli Nelson Mandela pildiga tsitaat: raske pole muuta mitte ühiskonda, vaid ennast kõigepealt. Nii ongi, et kõik justkui ootavad, et keegi teine teeks, aga tuleb käised üles käärida ja ise teha. Näiteks, kuidas saaks olla sinu firma keskkonnasäästlikum?” julgustas ta Pärnu juhtimiskonverentsi saalis olijaid mõtlema.

Panustab oma valdkonda ja piirkonda

Parima juhi žürii liige, Eesti personalijuhtimise ühingu PARE tegevjuht Kai Saard rõhutas

13

aastat on teedeehitus- firmal Verston vanust.

TOO OMA MEESKOND MEIE JUURDE JA KASUTA RUUMI TASUTA!

WASA

RESORT

www.wasaresort.ee

VÕIMALUS ON KASUTADA ERINEVA SUURUSEGA RUUME:

- ✓ Uhiuus Ovaalsaal, mis mahutab teatristiilis kuni 100 külalist. (Tavahind tööpäeviti 399€ / 8h)
- ✓ Väike seminariruum, mis mahutab diplomaadistiilis kuni 24 külalist. (Tavahind tööpäeviti 129€ / 8h)
- ✓ Seminari-apartment, mis mahutab diplomaadistiilis kuni 16 inimest. (Tavahind tööpäeviti 79€ / 8h)

- ✓ Avarad ja valgusküllased seminariruumid
- ✓ Majutus superior-klassi tubades
- ✓ Mõnus spaa- ja saunakeskus
- ✓ Ekspresshoolitsused kiireks lõõgastuseks
- ✓ Kohvipausid ja snäkid
- ✓ Lõuna- ja õhtusöögid
- ✓ Värsked kokteilid õhtu veetmiseks

Oled väsinud suhtlemast kümne inimesega? Broneeri kõik ühest kohast!

Pakkumine kehtib tellimustele koos majutuse, toitlustuse ja kohvipausidega, alates 12 osavõtjast, mis on tehtud broneerimiseks pühapäevast kuni neljapäevani kuni 30.12.2023.

Rohkem infot: events@wasahotels.ee

Veskimäe panust oma organisatsioonist laiemalt. “Veiko valutab südant kogu valdkonna pärast näiteks erialaliidus tegutsedes, aga jagab oma aega, oskuseid ja energiat laiemalt nii kodukoha ellu kui ka noorte arengusse läbi Paide Linnameeskonna,” viitas Saard Eesti jalgpalli meistriliigas osalevale klubile.

Veskimäe ütles juhtimiskonverentsi laval, et ei näe ettevõtlust ja enda muud elu eraldi, vaid kõik on üks tervik. Enda sõnul lööb ta kaasa taristuliidus sellepärast, et tahab päriselt kõigile head. “Et need, kes tahavad sõita maalt Tallinna, jõuaksid elusalt kohale. Tallinnas ei peaks keset linnatä-

navaid autodega tossutama, seal peaks kohe pooled tänavad kinni panema, tooma sinna pargipingid ja puud ning inimesed oleksid õnnelikud. Mul oleks seal hea liikuda, meie lastel oleks hea liikuda. Kuidas seda ellu viia? Võid oodata, et keegi teine teeb, see on mugav, aga tuleb ise käised üles käärida ja ise teha,” ütles ta.

Tööandjate keskliidu tegevjuht Arto Aas tõi esile, et Veskimäe toimetab pikkade traditsioonidega sektoris, kuid on kerkinud uue põlvkonna juhina valdkonna eestkõnelejaks ja arvamusiidriks. Aas tõi pressiteates välja, et Verstoni kasvunurk on võrreldav idufirmade teekonnaga. “Sellise arengu saavutamiseks peab oskama lisaks riskide võtmisele ka panna kokku tulemust tegevat meeskonda. Seetõttu saab Veiko senist tegevust ja saavutusi iseloomustada kahe sõnaga – inspiratsioon ja eestvedamine,” seisis pressiteates.

Verston võitis eelmisel aastal nii Äripäeva Järvamaa, taristuehitajate kui ka ehitusettevõtete TOPi. 13 aastat tagasi asutatud ettevõtte käive oli tunamullu 69 miljonit eurot ja ärikasum 2,6 miljonit eurot. Ettevõtte annab tööd enam kui 300 inimesele.

Verstoni üks olulisemaid objekte on olnud Reidi tee ehitus Tallinnas. Pildil Veiko Veskimäe koos juhatuse liikme Erkko Salustega.

FOTO: VERSTON

VEIKO VESKIMÄE SOOVITUS LÄBIPÕLEMISE VASTU

Maga hästi, maga igal võimalikul hetkel. Söö hästi ja tee sporti. Kõik juhid võivad öelda, et ilma ühtki pausi tegemata jätkuvalt tegemata asjade nimekirjast töid kolmeks nädalaks. Aga mine koju, hing sisse ja vaata “Õnne 13”.

Jahutust koju ja kontorisse!

30
BÜROO
MAAILM

Suur valik ventilaatoreid e-poes ja kauplustes kohapeal

Ventilaatorid põrandale

40 cm

3 kiirust
kõrgusreguleeritav
45W

AD7305

MS7311

29.99 €

K0075241 - valge
K0084277 - must

40 cm

3 kiirust
kõrgusreguleeritav
kolmjalaga
50W

CR7329

124.90 €

K0088317

40 cm

3 kiirust
kõrgusreguleeritav
kolmjalaga

CR7314

95.75 €

K0071216

45 cm

3 kiirust
kõrgusreguleeritav
180W

CR7307

95.75 €

K0071470

Ventilaatorid lauale

40 cm

3 kiirust
45W

MS7310

AD7304

37.75 €

K0032905 - valge
K0084028 - must

30 cm

3 kiirust
70W

AD7303

30.46 €

K0075263

23 cm

2 kiirust
45W

AD7302

21.90 €

K0079392

23 cm

2 kiirust
30W

MS7308

21.90 €

K0084278

Õhujahuti Clatronic

- Puldiga juhitud 3 ühes seade on nii õhujahuti, -niisutaja kui ka -puhasti.
- 3 töökiirust, Taimer 8 h

2 eelseadistatud puhumisrežiimi:

- Sleep - magama jäämise režiim, 30 minuti pärast väheneb puhumiskiirus automaatselt
- Nature - puhumiskiirus muutub ebaregulaarse ajavahemike järel

- 4 rataskõhjusaks transportimiseks
- Pöördfunktsioon 90° ulatuses
- Väline veetaseme indikaator
- Juhtme hoidik
- Võimsus 70 W

LK3742

129 €

K0084040

byroomaailm.ee
telli internetipoest

info@byroomaailm.ee
telli e-postiga

600 5100
telli telefoni teel

KAUP TASUTA KOHALE
*alates 69.- eurost

Kõik hinnad sisaldavad käibemaksu. Püsiklientidele soodustus iga ostu pealt! Pakkumised kehtivad kõikides Büroomaailma kauplustes üle Eesti Tallinnas, Tartus, Pärnus, Narvas, Jõhvis ja Valgas

Tänavune parim juht, teedehitusfirma Vers-ton asutaja ja juhatuse liige Veiko Veskimäe Pärnu juhtimiskonverentsi laval.

FOTOD: RAUL MEE

PARIM JUHT KAVATSEB SAADA MAAILMA PARIMAKS: MEIL ULJUST JAGUB

Sel aastal parima juhi tiitli võitnud taristuettevõtte Verston asutaja ja juhatuse esimees Veiko Veskimäe peab enda tugevuseks enda äri huvi.

“Parim viis asjade parandamiseks on mitte oodata kellegi teise järel, vaid ise käised üles käärida ja minna tegema. See on käivitav jõud olnud kõigis meie projektides – teha elu paremaks,” rõhutas ta. Tema ettevõtte on teel maailma parimaks.

Seejuures Veskimäe ei sea enda ettevõtte huvisid sellest kuidagi eraldi seisevaks ja elu parandamine peab toimima ka äriiselt, rääkis ta pärast parima juhi tunnustamise tseremooniat Pärnu juhtimiskonverentsil.

Töid parimate juhtide autasustamisel välja, et sinu juhieeskujud ettevõtlusest on Markus ja Martin Villig. Mis sind nende puhul võlub?

Kaks asja – ambitsioonikus ja enesekindlus, millega seda ellu viiakse. Ei lasta end häirida sellest, et eluaeg on ju nii tehtud ja suured konkurendid on ees. Alustasime ka ise taristuehituses 13 aastat tagasi täiesti puhtalt lehelt ja oleme selles valdkonnas ainus nullist alustanud ja suureks kasvanud firma. Oleme üritanud jälgida nende-

ga sarnaseid loogikaid ja see on toonud meid siia ning viib ka edasi. President ütles ka aastapäeva kõnes, et ootab ettevõtjailt rohkem uljust. Meil on uljust piisanud ja piisab edasi.

Meie eesmärk on Verston 3.0 ehk kasvada Eesti parimast teedehitajast maailma kõige paremate, väärtuslikumate teede ehitajaks.

Panus oma organisatsioonist väljapoole on parima juhi valimisel üks kriteeriumitest ja ka üks otustuskohi, millest sõltub, kas juht jõuab lõppvalikusse ja ka võitjaks. Häid juhte on Eestis palju ja neid tõstavad kolleegid esile, aga me ei näe juhi panust laiemalt. Sina kõneled erialaliidus, kõneled oma valdkonna eest, panustad Paides kogukondlikku ellu ja ka noorte arengusse läbi jalgpalli. Miks?

AUTRA

PUIDU- JA MATERJALIKÄITLUSSEADMED

PURUSTID
JA SÖELAD

METSATEHNIKA

MATERJALI- JA
JÄÄTMEKÄITLUS

PUIDUTÖÖTLUS

MATERJALI- JA JÄÄTMEKÄITLUSE TEHNIKA

info@autra.ee
+372 675 5440

www.autra.ee

PARIM JUHT 2023

- ▶ Tahan teha asju, mis teevad meie keskkonda ja olemist tervikuna paremaks. Näiteks teedehiituses peaksime olema paljudes asjades ühiskonnana oluliselt ambitsioonikamad ja mõtestama, millist taristut on meil tegelikult vaja ja kuidas seda ehitada. Tulevikus see on rajatud kindlasti loodussäästlikumalt ja peab võimaldama väga palju muud kui üksnes autodel sõita. Taristu peab olema kasutajatele ohutu. Kui lihtsalt ehitad midagi kellegi tellimisel ega tea, kas tellija ise ka päris täpselt teab, mida on vaja, või tundub ootus sellele liiga kehvi, siis parim viis asjade parandamiseks on mitte oodata kellegi teise järel, vaid ise käised üles käärida ja minna tegema. See on käivitav jõud olnud kõigis meie projektides – teha elu paremaks.

Mis on Verstoni järgmine suurem küsimus lahendada? Äripäeva raadio andis sulle võimaluse juhtida üht hommikuprogrammi ja selle fookusesse valisid rohepöörde. Kas see või midagi veel?

See on kindlasti üks kõige olulisem teema, millega tegeleme. Verston saab sel aastal 13aastaseks. Kogu selle aja oleme tegelema selle nimel, et saada Eesti kõige paremaks taristuehitusettevõtteks.

PARIMA JUHI KONKURSS 2023

Konkursi eesmärk on tunnustada head juhtimist ja tõsta esile silmapaistvaid Eesti juhte. Konkursile said nominente esitada kõik soovijad, viimasena jäid sõelale Verstoni juht Veiko Veskimäe ja Selveri juht Kristi Lomp. Lõppvaliku tegi žürii, kes valis aasta parimaks juhiks Veiko Veskimäe.

Žürii hindas finalistide ja lõppvaliku juures juhitava ettevõtte või organisatsiooni pikaajalisi häid tulemusi, juhi pikaajalist head mainet ning juhi panust Eestile laiemalt kui oma organisatsioon.

Sel aastal tähistas parima juhi valimise traditsioon 10. sünnipäeva. Varasematel aastatel on tiitli võitnud Lauri Tabur, Anne Samlik, Erkki Raasuke, Bo Henriksson, Kai Realo, Jaanus Vihand, Otto Pukk, Margus Rink ja Madis Toomalu. Parima juhi konkursi korraldasid Äripäev, personalijuhtimise ühing Pare, Eesti Tööandjate Keskkliit ja Pärnu juhtimiskonverents. Žürii töös osales ka 2022. aasta parim juht, LHV Grupi juhatuse esimees Madis Toomalu.

See eesmärk on täidetud. Paar aastat tagasi saime oma esimese kõige tasasema tee auhinna ja oleme kasvanud ka mahult kõige suuremaks. Oleme valdkonna liider, meil on piisav mõjukus asjades kaasa rääkida. See oli Verston 1.0 faas.

Järgmine faas on 2.0, mis tähendab seda, et peame kõigis oma tegevustes olema oluliselt keskkonnasäästlikumad. Loomulikult tahame kasvatada ka oma ettevõtte jätkusuutlikkust ehk kasumlikkust.

Meie eesmärk on Verston 3.0 ehk kasvada Eesti parimast teedehitajast maailma kõige paremate, väärtuslikumate teede ehitajaks. See on väga ambitsioonikas eesmärk. Teed, mida vajame näiteks kümne aasta pärast, tulevad oluliselt teistsugused kui praegu. Need peavad pakkuma oluliselt suuremat väärtust oluliselt mitmekesi-

semale liiklusele. Oleme transformeerumise faasis, kuidas saada Eesti parimast taristuehitajast maailma kõige väärtuslikumate teede ehitajaks.

Kuidas siis?

Ega päris lõpuni teagi, nagu ka näiteks roheriformi elluviimise puhul. Samas oleme selle eesmärgi endale pannud ja vastus saab alguse tegutsemise asumisest. Ütlesin mõni aeg tagasi oma organisatsioonis, et aitab rääkimisest. Terve maailm räägib, aga tegusid on vähe. Hakkame toimetama. Oleme taristuehituses üks väheseid ettevõtjad, kes on oma keskkonnajalajälje ära mõõtnud ja seadnud keskkonnaeesmärgid. Soovime igal aastal 10% süsinikujalajälge vähendada kogu ettevõttes, kõigis valdkondades. Kas eesmärk on selliselt täidetav, eks me siis tee peal õpime. **A**

KUULA

Äripäeva
raadio

“Parim juht kavatses saada maailma parimaks: meil uljust jagub”
aripaev.ee/raadio

Valmis! Karksi! Kloostriõlu!

Tugeva maitsega hele pruul

TÄHELEPANU! Tegemist on alkoholiga. Alkohol võib kahjustada Teie tervist.

KRISTI LOMP: ÄRA HALA, OTSI LAHENDUST

Jaepoodide ketti Selver juhtiv Kristi Lomp juurutab töötajate seas lahendustele orienteeritud kultuuri. Kuigi vahel on vaja leida aega ka kurtmiseks, siis pikas plaanis ei vii negatiivne emotsioon edasi, ütles Eesti parima juhi konkursi finalist.

Kristi Lomp
pooldab juhti-
misstiili, mis tu-
gineb eeskujuks
olemisele ja
koostegemisele.
FOTO: LIIS TREIMANN

RIVO SARAPIK
EVELIIS VAAKS
aripaev@aripaev.ee

Lombi jaoks on oluline, et ettevõttes töötaksid sarnaste väärtustega inimesed, kes mõistaksid ka organisatsioonikultuuri. Nii ongi ta üritanud Selveris juurutada kultuuri, kus ei keskenduta kurtmisele, vaid lahendustele. “Me oleme teadvustanud endale, et halamine ja kurtmine väsitavad, tekitavad pingeid ega aita meid edasi. Pigem märkame parandamist vajavaid momente ja keskendume lahenduste otsimisele,” ütles ta.

Lomp tõdes, et see on teadlik valik lõpetada negatiivne emotsioon kohe, kui see hakkab tekima. Ta nõustub, et loomulikult on ka kurtmiseks oma aeg ning teatud hetkedel peab inimene saama ennast välja elada, aga üldine fookus võiks olla suunatud alati lahendustele.

Lomp on enda sõnul aastatega õppinud, et paljude inimestega koos töötades tuleb arvestada nende erisustega. Ühtne käsk kogu kollektiivile ei pruugi pikas perspektiivis olla hea juhtimistööriist.

Juhiks ei ole Lombi sõnul võimalik õppida, sest inimene kas on juhiomadustega või mitte. Lomp veendus selles eriti siis, kui nägi, kuidas ühe kaupluse juhivahetus tõi poele 30 protsenti käibe kasvu. Sama juht kordas tulemust ka teises poes. “Ma läksin tema juurde ja küsisin, mida ta teeb teistest teisiti. Ta oli väga nõutu olemisega ning ütles, et ta ei oska midagi isegi välja tuua. Siis sain aru, et see tuleb lihtsalt tema seest ning ta ei teagi, miks on oma juhitoos nii hea,” rääkis Lomp.

Alustas karjääri restoranis

Lombi sõnul on tema juhiks saamine olnud asjade loomulik käik, sest ambitsioon ja sisemine soov olid temas juba varajases noorusest peale. Ühel hetkel sai ta aru, et kui tahta muuta midagi ise, siis on keeruline seda ellu viia kellegi alluvuses. Lomp tõdes, et ei tahtnud täita tuimalt kellegi teise käske, vaid soovis ise mõjutada asjade edasist käiku.

Karjääri alguses töötas Lomp hamburgerirestoranis teenindajana. Meeltemööda tööle vaatamata ei olnud ta rahul sealse juhtimisega. Sel ajal oli tal kaks valikut: esitada juhi kohta kaebusi või minna tegema asju nii, nagu ta ise peab õigeks. Aasta hiljem kandideeris Lomp edukalt analoogselt ettevõtte juhtivale kohale ning pärast seda pole enam tagasi vaadanud.

Esimesed juhikogemused olid äärmiselt valusad ning noor juht pidi läbi kolistama nii mõnegi

Selveri keti juht Kristi Lomp kuulub tänava parima juhi konkursil finalistide hulka.

FOTO: RAUL MEE

KES ON KRISTI LOMP?

Selveri tegevdirektor alates 2013. aastast
Eesti Kaupmeeste Liidu juhatuse liige alates 2017. aastast
Kuulus Eesti E-kaubanduse Liidu juhatusse aastatel 2015–2018
Eesti parima juhi konkursi finalist 2023

ämbri. Toitlustusvaldkonnas mõistis Lomp aga ühel hetkel, et arengus on lagi ees – ta tegi raske otsuse liikuda edasi kaubandussektorisse. Karjääriredelil astus Lomp sammukese tagasi, et õppida uut valdkonda tundma rohujuure tasandil. Siht ja plaan tippu jõudmiseks olid aga selged.

Rohujuure tasandilt tippu

Algusaastatega võrreldes tunneb Lomp, et on juhina palju rahulikum ega lase tagasilöökidel end enam rivist välja lüüa. Ta pooldab juhtimisstiili, mis tugineb eeskujuks olemisele ja koostegemisele. Tema hinnangul annab selline juhtimisstiil meeskonnale kindlustunde, et nad teevad õiget asja ja et ka juht on kursis alluvate igapäevaste murede ja saavutustega. “Aeg-ajalt tööpõl-

KUULA

Äripäeva
raadio

“Kristi Lomp: mulle ei meeldi juhid, sellepärast juhingi”
aripaev.ee/raadio

GROLLS

TÖÖRIIETE JA ISIKUKAITSEVAHENDITE SPETSIALIST

Gesto kapuutsiga pusa

54 €

 Björnklander
stretspüksid ripptaskutega

104 €

Gesto IDUN S3, BOA-
kinnitusega turvajalatsid

132 €

GROLLS LASNAMÄE 📍 Peterburi tee 75, Tallinn ☎ 60 70 160 ✉ info@grolls.ee

GROLLS MUSTAMÄE 📍 Laki 30, Tallinn ☎ 60 70 155 ✉ mustamae@grolls.ee

www.grolls.ee

JUHTIMINE

- ▶ lul olemine kindlasti kasvatab oluliselt juhi autoriteeti,” rääkis ta.

Lombi sõnul on üks asi vaadata numbreid, raporteid ja analüüse, aga tunnetuse, kuidas ettevõtetel päriselt läheb, saab kätte ikkagi ainult mööda poode ringi rännates. Kuna Lomp töötas end üles kaubandussektori rohujuure tasandil, on see andnud talle piisava enesekindluse, talle ei tõmmata mütsi pähe. Ta saab kiiresti viia ellu muutuseid, sest teab, kuidas tehakse midagi igal tasandil.

Kuigi öeldakse, et tipus on üksildane, siis Lomp end üksi ei tunne – aastatega tulnud juhikogemus on teda enda sõnul teinud nii-öelda tuimaks ning ootamatuid hetki ei tule enam väga palju ette. “Eks teatud otsuseid pean ikka tegema üksi, aga ma ei ütleks, et see on keeruline. See on lihtsalt üks eripära, millega tuleb tippjuhil arvestada,” selgitas ta.

Ei jää värbamisprotsessist kõrvale

Ettevõtte valdkonna- ja kauplusejuhtide värbamisprotsessis meeldib Lombil olla sees, et leida üles kõige suurema potentsiaaliga inimesed. Juhikandidaadi ohu märgina näeb ta illusiooni, et

KUIDAS TURGUTADA VAIMSET TERVIST?

Selveri juht Kristi Lomp turgutab vaimset tervist looduses käimisega: suvel korjab ta marju ja sügisel seeni.

TORM

KINDEL PARTNER TOOTMISES

ISO 9001:2015 | ISO 14001:2015
ISO 45001:2018 | ISO 3834-2:2005

torm.ee

Aeg-ajalt tööpõllul olemine kindlasti kasvatab oluliselt juhi autoriteeti.

jaepoodide keti Selver juht Kristi Lomp

juht on vaid kabinetis istuv tähtis nina. Lombi meelest ei jõua tänapäeval sellise juhtimisstiiliga kaugele, sest nüüd on märksõna hoopis meeskonnamäng.

Selver värbab uusi inimesi tihti ka väljaspool kaubandussektorit, sest on loonud endale tugeva koolitussüsteemi. Kõige olulisemad juhikandidaadi omadused on Lombi meelest teotähe ja ideede rohkus. Otsuste tegemisel usaldab Lomp paljuski oma kõhutunnet, sest võib juhtuda, et kandidaadil on paberil justkui kõik eeldused olemas, kuid kohtumisel tekib tunne, et kandidaat ei klapi meeskonna liikmetega. Selveri juht toob välja, et väga oluline on omavaheline keemia, sest uus inimene peab sobima olemasolevasse tiimi.

Praegu on Lomp paljude noorte juhtide mentor. Enda sõnul ta teab, et noorte juhtide kõrval tuleb olla aastaid, enne kui mõnest saab tasakaal-

lukas ja kindel juht. “Inimeses näed sa pigem ambitsiooni ja potentsiaali, mitte niivõrd valmisolekut juhtida. Küpsus tuleb ajaga,” rääkis tänavuse aasta parima juhi konkursi finalist.

Noore ja ulja juhi ideid ei tohi Lombi meelest maha suruda, vaid tuleb hoopis innustada neid ellu viima, sest tihtipeale pole staažikatel juhtidel värskaid mõtteid.

Töö pole lõpule jõudnud

Tipus olles Lomp ei mõtle eriti sellele, mis saab edasi, sest ta ei tunne, et tema töö oleks kuidagi jõudnud lõpule. Praegu on tema suurim ülesanne ümber ehitada kaubanduse kulustruktuur, kuna eelmisel aastal alanud suur halduskulude kasv sundis ettevõtte struktuure täielikult ümber vaatama. “Kui ettevõtte saab elektrifirmalt ühtäkki arve, mis on eelmise aasta omast poolteist miljonit suurem, siis see tähendab, et tuleb leida moodused, kuidas teenida lisa või kulutada vähem,” ütles ta.

Juhina on Lombi plaanid ambitsioonikad: Selveriga seondult loodab ta saavutada Eestis kunagi turuliidri positsiooni, sest usub, et tal on piisavalt tugev meeskond ja potentsiaal. Lähitulevikku soovib ta aga pigem rahulikumat perioodi, sest viimasel ajal on koroonaviirus, energiakriis ja Ukraina sõda tekitanud küllaltki palju muutusi ja raputanud äri. “Praegu keskendusin stabiilsusele ja rahu tagamisele,” ütles ta. **A**

Esimene mudel maks. kiirusega 50 km/h!

Turule on jõudnud teleskooplaadur, mis teeb põllumajanduses revolutsiooni: **DIECI AGRI MAX POWER X2**

Põllumajandussektoris, mida iseloomustavad suure koormuse ja katkendliku tsükliga töörežiimid, on oluline tugineda tehnikale, mis võimaldab maksimaalset jõudlust, vähendades seejuures heitkoguseid, kulusid ja aega. Põllumajandussektori väljakutse viis Euroopa suurima teleskooplaadurite tootja DIECI uuendusliku teleskooplaaduri mudeli loomiseni – Agri Max Power X2.

Uut Dieci Agri Max Power X2 mudelit esindab Eestis Forklift OÜ:

www.forklift.ee, info@forklift.ee, tel 5300 9722

TIPPJUHT: ÄRA RONI LAVALE, KUI KODUS ASJAD RIPAKIL

Tippjuhiks pürgijal tasub esmalt teha korda asjad enda juhitava ettevõtte sees ning pärast seda hakata aega ja energiat panustama välisele lobitööle, tõdesid varasematel aastatel parima juhi tiitliga pärjatud Coop Panga juht Margus Rink ja nüüdseks A. Le Coqi vedama läinud Jaanus Vihand.

QI Pank

**Margus Rink pälvis
Eesti parima juhi tiitli
2021. aastal.**

FOTO: LIIS TREIMANN

RIVO SARAPIK
EVELIIS VAAKS
aripaev@aripaev.ee

Aasta juhiks saamise üks kriteerium on muu hulgas see, et juht peab olema suurepärane mitte ainult oma majas, vaid tema töö, sõnavõttud ja mõjutused peavad saama laiemat kõlapinda ka ühiskonnas.

Jaanus Vihand tõdes Äripäeva raadio saates “Juhi jutud”, et esmalt peavad asjad olema korras enda ettevõttes. Kui see samm on tehtud, siis on aeg panustada valdkonna edendamisse, näiteks liitude või organisatsioonide kaudu. Sellisel hetkel hakkavadki tavalistest juhtidest kooruma välja tippjuhid, märkis ta.

Organisatsioonides kaasa löömine ja laiemate avalduste tegemine tähendab Vihandi sõnul seda, et juht ei näe teemasid enam kitsalt, vaid proovibki analüüsida probleeme eri nurkade alt. Teatud olukordades teistega asju läbi rääkides võivad protsessid tema sõnul hakata lumepallina veerma ning välja öeldud mõtted võivad lõpuks realiseeruda palju laiemaltki, kui oleks suutnud näiteks üksi tegutsedes.

Mulle väga meeldib
ütlus, et loodus on
andnud kaks kõrva ja
ühe suu põhjusega.

Jaanus Vihand

FOTO: ANDRAS KRALLA

Liitudesse ja organisatsioonidesse panustamisega saavad Rinki sõnul nii mõnedki teemad ja asjad juhi peas selgemaks, sest juht on sunnitud neid ütleva eri olukordades ja arutelude keskmes üle oma huulte – see eeldab sisemist analüüsi.

Coop Panga eestvedaja sõnul on ettevõtte juhid oma firma sees tihti väga hõivatud, sinna läheb kogu energia. See võib olla üks põhjus, miks välispidisele suhtlusele ei jätku lihtsalt ressursi.

Rink on veendunud, et igal juhil on oma juhiks kasvamise lugu. Noored kuulavad rohkem teiste soovitusi ja õpetusi. Kui aga kogemustepagas kasvab suureks ning juhti on märgatud ja tunnustatud, siis lasub tal ka kohustus anda uuele juhtide põlvkonnale midagi tagasi ning rääkida

Koostöös Tähe Raamatupidamisbürooga jääb Teie ülesandeks vaid algdokumentide kokku kogumine ja ülejäänud eest hoolitseme juba meie.

Oleme raamatupidamisettevõtte, kes keskendub nii väikeste kui keskmiste ettevõtjate äri arendamisele ja eesmärkide täitmisele pakkudes raamatupidamist teenusena.

10 PÕHJUST, MIKS VALIDA TÄHE RAAMATUPIDAMISBÜROO

Usaldusväarsus – võite olla kindlad, et Teie raamatupidamisarvestus vastab seadustele, on korrektne ja õige. Tagame konfidentsiaalsuse.

Kliendile orienteeritud – seadused ja kliendi soovid on meie töö aluseks. Töö käigus lähtume just kliendi konkreetsetest vajadustest ning lähtuvalt sellest loome igale kliendile just neile sobiva lahenduse kõige paremaks informatsiooni vahendamiseks.

Kättesaadavus – meie kontor on avatud igal tööpäeval kell 8.30–16.30, mis tagab Teile alati ligipääsetavuse oma dokumentidele ning võimaluse suhelda raamatupidajaga.

Ekspertnõuanded – tasuta saab nõu küsida raamatupidamis- ja ettevõtlusalastel teemadel.

Õigeaegsus – vajalike andmete edastamise järel võite olla kindlad, et Teie ettevõtte aruanded saavad tähtaegselt koostatud ja esitatud.

Kokkuhoid – Teil puuduvad kulutused raamatupidaja töövahenditele ja -koolitustele.

Ratsionaalsus – maksate ainult selle eest, kui palju on tehtud tööd Teie dokumentidega.

Professionaalsus – Teie paberitega tegelevad kogenud raamatupidamisproffid.

Täpsus – midagi ei jää märkamata, raamatupidamine on alati korras!

Sõbralik teenindus – lahked ja positiivsed raamatupidajad on büroos igal tööpäeval.

JAANUS VIHAND

on lõpetanud Tartu Ülikooli majandusteaduskonna ning omab üle 20 aasta tippjuhtimiskogemust. **2019. aastal pälvis ta Eesti parima juhi tiitli.**

Juhtimiskogemus:

2004–2008 Farmi (Rakvere Piim)
2008–2011 Bauhof Eesti
2012–2019 Coop Eesti
2019–2020 Apollo Grupp
2020–2022 Eurora
2022–... A. Le Coq

oma juhiks kasvamise loost ja käekirjast. “Kõigepealt peab su kodu olema korras, sest lavale pole mõtet minna, kui endal asjad ripakil. Kui aga mingil hetkel tundub, et oma ettevõttes asjad lõpuks sujuvad, siis tuleb teadlikult panustada sellesse, et ka tulevikus oleksid Eestis asjalikud juhid,” ütles ta.

Edukas juht vajab meeskonda, mitte õukonda

Otsustamisel on äärmiselt oluline kuulata ja näha asju mitmest vaatenurgast, märkis Jaanus Vihand. Tema sõnul kipuvad vähem edukad juhid enda ümber looma õukonda, mitte meeskonda. “Edukad juhid kuulavad ja võtavad arvesse oma meeskonna soovitusi, õukond aga ainult kiidab juhile kaasa, kui tubli ja geniaalne ta on,” rääkis A. Le Coqi juht.

Meeskond peab Vihandi meelest julgema juhiga arutleda teemade üle avatult ning vajadusel mõningaid ideid isegi kritiseerima.

Otsustamisel juht ei ole kunagi üksik, leiab Margus Rink, sest tihti sünnivad parimad otsused just kolleegidega ideede põrgatamisest ja arutamistest. Rink meenutas, kuidas hiljuti ühe arutelu käigus ta põrgatas meeskonnaga ideepalli. “Ma tõeliselt kaifisin seda, kuidas inimeste mõtetest ja

ideedest koorusid lõpuks välja väga korralik süntees ja otsus,” ütles Coop Panga juht. Ideaalis otsused sünnivadki Rinki sõnul koos tiimiga, aga ette tuleb ka olukordi, kus asjad jäävad vinduma, ja siis juht peab ikkagi otsustama ise. “Juhile selle eest palka makstaksegi,” rääkis ta.

Excelist ei maksa loobuda

Otsuseid, milliseid riske tasub võtta ja milliseid mitte, võtab Vihand vastu arvatades – kui mingis olukorras saab selguse piltlikult juba näppudel rehkendades, siis suurema riskiga otsuste tegemisel on abimeheks Excel või veelgi mahukam andmeanalüüs. Pelgalt kõhutunde pealt otsustamise Vihand ei usu, sest see on tema sõnul vaid varasemate kogemuste süntees. “See on sisuliselt *shortcut* sinu ajus, ilma et peaksid läbima põhjalikum analüüsiprotsessi,” ütles ta.

Rink märkis, et enne Coop Panga juhiks astumist ta usaldas kõhutunnet otsustamisel palju rohkem kui praegu. Nüüd leiab ta, et esmalt peaks vaatama otsa faktidele ja alles seejärel lisama enda kogemuse või kõhutunde. “Faktidest ja Excelist ei maksa loobuda, otsuste tegemisel tuleb alati panna lauale lisaks kõhutundele veel midagi,” rääkis ta.

Õige meeskond täiustab juhti

Margus Rinki meelest peab juht endale teadvustama oma tugevusi ja nõrkusi. Kui juht teab, et ta pole näiteks hea innovaator, siis on tema ülesanne leida tiimi keegi, kes kannaks seda rolli.

Koos Jaanus Vihandiga olid 2019. aastal parima juhi konkursi finaalis Magnetic MRO juht Risto Mäeots ja omanimelise advokaadibüroo juht Aku Sorainen. FOTO: URMAS KAMDRON

Tark. Investeering.

**Targad lahendused on
Teie edu võti.**

www.cargobull.com/ee

**SCHMITZ
CARGOBULL**
The Trailer Company.

Uute ja kasutatud haagiste müük:

Jaanus: +372 52 907 80

Ahti: +372 53 988 808

Varuosade müük:

Taavi: +372 51 250 42

info.estonia@cargobull.com

MARGUS RINK

on lõpetanud Tartu Ülikooli majandusteaduskonna ja omab ärijuhtimise magistr kraadi. **2021. aastal pälvis ta Eesti parima juhi tiitli.**

Juhtimiskogemus:

2008–2015 Eesti Energia

2015–2016 Magnum

2016–... Coop Pank

Ma tõeliselt kaifisin seda, kuidas inimeste mõtetest ja ideedest koorusid lõpuks välja väga korralik süntees ja otsus.

Margus Rink

Õige meeskond hoiab Vihandi sõnul asju tasakaalus ning täiendab ka neid kohti, mis juhil on nõrgad. Meeskonda ning selle arvamusi ja vaatepunkte tasub kuulata, sest sellest võib tulla kokku kõige parem lahendus. “Mulle väga meeldib ütlus, et loodus on andnud kaks kõrva ja ühe suu põhjusega,” rääkis ta.

Vihand märkis, et aasta juhi tunnustus ei ole tema jaoks üksnes temale kuuluv tiitel, vaid tunnustus kogu tiimile. Vihandi meelest on väga oluline inimestevaheline klapp, mis tihtipeale kaalub üle isegi kogemuste- või teadmistepagasi. Kui klappi ei ole, siis pikas perspektiivis koostööst asja ei saa, leidis A. Le Coqi juht.

Ükski ettevõtte ei tohiks Rinki sõnul püsida vaid ühe inimese najal, sest varem või hiljem tuleb aeg, kui juht liigub edasi. Seetõttu on ta enda sõnul teadlikult üritanud lõhkuda võrdusmärgi enda ja Coop Panga vahel, sest “kui ühte ettevõtet seostatakse peamiselt ühe inimesega, siis see on riskantne”.

Ei salli tiksumist

Nüüdseks veidi alla ühe aasta A. Le Coqi juhtinud Vihand mainis, et töökoha vahetamisel on oluline, et juhile meeldiks ettevõtte tooted ja ta näeks neis potentsiaali. Vähem olulised ei ole ka ettevõtte strateegia ja sotsiaalne vastutus ning see, et kirja pandud viiakse ellu realselt ja järjepidevalt.

“Minu jaoks oli otsuse tegemisel määrav ka see, et äristrateegia ei olnud suunatud tiksumisele, vaid võimaldas teha suuri tegusid,” ütles ta otsuse kohta minna vedama joogitööstust.

Vihandi sõnul ei ole ta kindlasti inimene, kes juhina tahaks passida kellegi teise sisse tallatud rajal, vaid ta tahab alati ise arendada asju teatud suunas edasi.

Kui tavaline juht toimib Vihandi meelest ette antud raamides, siis tippjuht vajadusel muudab, laiendab ja kasvatab raame. “Selle hulka käivad loomulikult ka avalikud sõnavõtted ja lobitöö,” rääkis ta. **A**

Coop Panga juhi Margus Rinki meelest on ideaalne, kui otsused sünnivad koos tiimiga.

FOTO: RAUL MEE

KUULA

Äripäeva raadio

“A. Le Coqi uus juht: isegi kehva kõhutunnet tasub alati kuulata”

aripaev.ee/raadio

KÖÖGITÖÖPINDADE TOOTMINE

GRANIIT

MARMOR

PRESSKIVI

KERAAMIKA

PAEKIVI

TERRAZZO

stonetop

Stonetop OÜ Sauna tn 10, Riisipere alevik, Saue vald, Harju maakond 76202
+372 521 0160 | +372 553 7222 | info@stonetop.ee | www.stonetop.ee

Ettevõtjad kirjutavad praegu koos Rohetiigriga kokku plaani, kuidas maanteed, raudteed ja merd mööda ning taevas toimuv liiklus saaks olla keskkonnasäästlikum. Sarnane teekaart on juba valmis ehituse kohta.

EHITUS JA TRANSPORT SAAVAD TEEKAARDI

ANNIKA KALD
annika.kald@aripaev.ee

Scania Baltikumi säästvate transpordilahenduste juht Kaur Sarv on transpordi teekaardi koostamise juures maanteekaubaveo suunajuhina.

“Näen peamist mõju selles, et keskkonda säästva tuleviku teostamiseks tulevad otsustajad kokku,” ütles ta. Eestis on mitmesugused riiklike arengukavade töörihmad, kuid nende käsitus ja sõnastus jäävad Sarve sõnul sageli üldsõnaliseks või vastupidi, väga oma valdkonna keskseks, sest keegi ei saa ega ta minna teise töömaale.

Rohetiigri transpordi teekaardi sihtide ja mõdikute seadmise aruteludes tajub Sarv enda sõnul laiemat vaadet, kus lisaks keskkonnaküsimustele soovitakse käsitleda ka sotsiaalseid või valitsemise tegureid, mis aitavad CO₂ vähendamise eesmärke saavutada.

Ta tõdes, et isegi kui kõik ei ole kohe kõigis küsimustes sama meelt, on teekaartide arutelusid vaja juba selleks, et mõista teiste turuosalist seisukohti. Neid teisi osapooli on palju: transpordi teekaardi loomise protsessi on kaasatud üle 70 erasektori eksperdi igast valdkonnast (vt infokasti).

Teekaardi eesmärk on ambitsioonikas: leida võimalused, kuidas Eesti transpordisektor saavutaks 90protsendise CO₂ kokkuhoiu juba aastaks 2040, ütles Tallinna Sadama äriarenduse juht Rene Pärt.

Kuni juunini kaardistab töörihm praegust olukorda, näiteks seda, milline on siinse sõidukipargi ja taristu olukord ning millised on valdkonda mõjutavad tulevased määrused, strateegiad ja otsused. Pärast seda järgnevad arutelud, kuniks teekaardi lõplik versioon on valmis uue aasta jaanuaris.

Ehituse teekaart pakkus välja konkurentsieelise

Varem sel aastal sai valmis Rohetiigri ehituse teekaart. “Nii põhjalikku ja konkreetsete suunistega dokumenti Eestis ehitussektoris varem tehtud ei ole,” kirjutas pärast teekaardi avalikustamist Eesti kinnisvarafirma Wolfscape, mis tegutseb siinse piirkonna esimese kliimaneutraalse arenduse suunas Hundipeal, Tallinnas Paljassaarel.

Ehituse teekaardi 2040 peatoimetaja, Tallinna Tehnikaülikooli rohepöörde nõuniku ja riigikogu liikme Pärtel-Peeter Pere (Reformierakond)

MIS ON SA ROHETIIGER

2020. aastal tegutsemist alustanud sektoritevaheline koostööplatvorm, mille eesmärk on tasakaalus majanduse plaani koostamine, selle õpetamine ja rakendamine. Rohetiiger taotleb rohelist arenguhüpet Eesti ühiskonnas, tehes koostööd neljal suunal – ettevõtjad, avalik sektor, vabakond ja üksikisikud.

EESTI PEAB AUTOSID VÄHEMAKS SAAMA

PÄRTEL-PEETER PERE
ehituse teekaardi 2040 peatoimetaja, Tallinna Tehnikaülikooli rohepöörde nõunik ja riigikogu liige (Reformierakond)

Meie autostumise tase on Euroopa kõrgemaid, aga autostumine on ühiskonnale kulu. Eesti sisemaatranspordi kulu riigile on 1,5 miljardit eurot aastas, mis on umbes 5% SKPst ning sellest kulu ligi pool on kahjulik keskkonnamõju. Kahjuliku keskkonnamõju tekitab 60% sõiduteedel reisijatevedu, mitte veoautod.

Sedavõrd kõrge autostumise tase ei tähenda majanduskasvu, see on märk rumalast linna- ja teede planeerimisest. See pole riigi tark tellimine. Teid ja ühendusi on vaja, küsimus on proportsioonides ja mahtudes.

Ehituse teekaardi 2040 peatoimetaja Pärtel-Peeter Pere võitleb autostumise vastu.

FOTO: TAAVI SEPP / POSTIMEES / SCANPIX

sõnul on tähelepanuväärne, et Eestis kehtivad juba üsna head strateegiad, mida me lihtsalt ei täida. Näiteks näeb transpordi ja liikuvuse arengukava 2021–2035 ette, et transpordi süsiniku heitkogust vähendatakse 2035. aastaks võrreldes 2019. aastaga ligi 30%, ent siiski on alates 2014. aastast transpordi süsiniku heitkogus igal aastal vaid suurenenud.

Rohetiigri ehituse teekaardist joonistuvad välja teemad, milleks Eesti ehitajal oleks tark juba valmis olla, et leida oma konkurentsieelis, olles samas keskkonnasõbralikum. Üks konkreetne näide on Euroopa Liidu kokkulepe nõuda hoone te süsinikujälje arvutamist aastast 2027. “See tu- ▶

TERA

Pakume tööd projektijuhile.

Teie Elektritöid Realiseerivad Asjatundjad

ELEKTRITÖÖD

- Sisepaigaldustööd
- Hooldus ja elektripaigaldise käit
- Päikeseelektrijaamad
- Elektriauto laadijad

32 aastat AS TERA

www.tera.ee info@tera.ee

JLG - KORVTÖSTUKITE TIPPTASE

OMME - TÖÖKINDLAD JÄRELVEETAVAD KORVTÖSTUKID

SOCAGE, RUTHMANN - AUTO-KORVTÖSTUKID IGAKS VAJADUSEKS

PARIMA KVALITEEDIGA TÖSTETEHNIKA

Suur valik tõstetehnikat – müük, hooldus

LIFTEST
MEREK / HARKIIV

Maleva 2g, Tallinn, Harjumaa
info@liftest.ee

+372 5303 5389
www.liftest.ee

Kliimaministri nõunik Keit Kasemets soovib teedel näha rohkem keskkonnamäästlike sõidukeid.

FOTO: SIIM LÕVI / ERR / SCANPIX

leb. Taanis, Hollandis, Rootsis, Soomes ja Prantsusmaal nõutakse juba süsinikujalajälje mõõtmist, osas on kehtestatud piirmääradki. Nendes maades vähenevad süsinikuheitmed, ehitatud ruum muutub inimestele paremaks ja tervislikumaks ning ehitussektori konkurentsivõime on tugevam, sest nad oskavad tellida, planeerida, projekteerida ja ehitada nii, et süsinikujalg on minimaalne,” selgitas Pere.

Teise hea näitena nimetas ta majatehased, millel on suur potentsiaal renoveerimislaine läbiviimiseks terves Euroopas.

Ringmajanduse realiseerimata potentsiaal on aga põlevkivienergeetika jäätmete kasutus ja Energiasalve rajamisel kaevandatav 15 miljonit tonni graniiti. “Soovitame hakata juba nüüd planeerima selle kasutuselevõttu riigi teedehangetes,” märkis Pere.

Tellime liiga palju teid

Taristu poolelt järeldab ehituse teekaart, et puhumad taristuehitustehnoloogiad on tulevik, aga mitte lahendus: sellest ei piisa taristuehituses süsiniku kokkuhoidmiseks, märkis Pere. Taristuehituse suurim probleem on Pere sõnul autostumist esile kutsuv sõiduteede tellimus. Transpordipoliitiliselt on seni otsustamisel jäetud kõrvale teaduslikult uuritud tõsiasi, et suurema läbilaskvusega taristu ehitamisega kutsutakse esile suuremat autokasutuse nõudlust, selgitas ta.

“Möödetavaks tagajärjeks on autostumise ja

EESTI ROHEPÖÖRDE TEGEVUSPLAAN ON KAVAS LÄHIAJAL HEAKS KIITA

KEIT KASEMETS

kliimaministri nõunik ja keskkonnaministeeriumi peatne kantsler

Kliimaministeerium kaalub ja analüüsib praegu, kas ja milliseid lisameetmeid oleks keskkonnamäästlike sõidukite hulga suurendamiseks asjakohane kasutusele võtta.

Võimalikud sammud on kavas ka ettevõtetega läbi arutada. Hiljuti peetud kütuseturu konverentsil oli hea meel kuulda, et vastutustundlikumad ettevõtted on juba ka riigi toeta teinud vajalikke investeeringuid, et masinaparki uuendada.

Rohepöörde elluviimiseks on vaja täpsemalt teada, millised on eri valdkondade võimalused eesmärgi täita. Riigikantsleil on koostanud aastateks 2023–2025 Eesti rohepöörde tegevusplaani, mis on valitsuses kavas lähikuudel heaks kiita. See tegevusplaan on esimest korda koondanud kokku rohepöörde tegevuskava – selle eesmärgid ja lähiaastate tegevused.

Rohetiigril on oluline roll arutelude käivitaja, suunanäitaja ja lahenduste otsijana. Kliimaseaduse koostamise raames on vaja koostada detailsemad plaanid, kuidas täita süsinikuheitme vähendamise eesmärgi, mis seaduse arutelu käigus sektorite kaupa kokku lepitakse. Need täpsemad plaanid annavad sisendi sektorite planeeritavate investeeringute suuna ja mahu, ajakava ning sellega kaasnevate riigi tegevuste kohta. Mõlemad teekaardid täiendavad üksteist väga hästi.

Rohetiiger, Swedbank ja Äripäev korraldavad Tallinna rohetehnoloogia nädala raames 17.novembril 2023 Kultuurikatlas

Tasakaalus majanduse foorum ELEVANT TOAS

Kõrgetasemeline majandusfoorum innustab Eesti otsustajaid uusi mudeleid otsima. Foorumi esimeses osas tutvustame tasakaalus majandusmudeli parimaid näiteid maailmast, teises osas arutame, kas ja kuidas Eesti riik ja ettevõtted neid eeskujusid rakendada saavad.

Kokku toome lavale 15 kõrgetasemelist esinejat USAst, Suurbritanniast, Uus- Meremaalt, Soomest ja Eestist.

Olulisemad esinejad ja teemad:

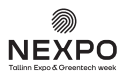
- Max Harris, kes pakub Uus-Meremaa ühiskonna ja majanduse jaoks välja väärtustele põhineva mudeli oma raamatus "New Zealand Way".
- Kate Raworthi, kelle „sõõrikumajanduse mudel“ raamatust "Doughnut Economy" on maailma majandusteadlaste seas palju tähelepanu pälvinud
- Haprale planeedile sobivatest majandusmudelitest räägib Colorado ülikooli professor, raamatu "Economics for a Fragile Planet" autor Edward Barbier
- Ülevaate peamistest tasakaalus majanduse teooriatest teeb ClimaCashi kaasasutaja ja Poliitikaguru toimetaja Erik Moora
- Mida Eestis muu maailma kogemustest üle võtta saaks, arutleb Swedbank Eesti juht Olavi Lepp
- Kuidas tasakaalus majanduse mudelid ettevõtlusesse sobituvad, arutavad Swedbanki, Ragn Sells'i ja Pauligi juhtkonna liikmed

NB! Töökeel on eesti ja inglise keel, foorumil on võimalik kasutada sünkroontõlget.

Registreerimine:
pood.aripaev.ee/tasakaalus-majanduse-foorum-elevant-toas

Korraldajad:

Koostööpartner:

Rohetiiger

Swedbank

Äripäev

süsinikujälje kasv. Kui on rohkem sõiduteid autodele, on rohkem autoliiklust, ja vastupidi. See empiirilisel tõestatud nähe pole leidnud oma teed liikuvuse ja taristuehituse planeerimisse. Eesti olukord on sarnane Ühendkuningriigiga, kus põhimaanteede investeringute kava (nagu Eesti teehoiukava) hoopis suurendab emissioone nende vähendamise asemel,” rääkis ta.

“Autostumise kasvu aluseks on aegunud dokument, mis võtab mineviku kasvu ja ütleb, et tulevik on samasugune ja me jätkame samade vigade kordamist. Rootsis seevastu valmis hiljuti valitsuse tellitud uuring, kus soovitatakse hakata vähem sõiduteid ehitama, et kliimaneutraalsust saavutada,” ütles Pere.

Niisiis leiab ehituse teekaart, et me ei peaks ehitama nii palju uusi massiivseid sõiduteid, kui me võtame aluseks Eesti kliimaneutraalsuse eesmärgi aastaks 2050. Näiteks neljarajaliste maanteede rajamine pole majanduslikult, inimeste elukeskkonda ega süsiniku heitkoguseid arvestades põhjendatud: see suurendaks Eesti niigi liigkõr-

Rootsis valmis hiljuti uuring, kus soovitatakse hakata vähem sõiduteid ehitama, et kliimaneutraalsust saavutada.

Pärtel-Peeter Pere

get autostumist. “Rahaga tuleb aga osata targemalt ringi käia,” ütles Pere.

Ehituse teekaardi järgi tuleb Eestis arendada raudteevõrku, nii Rail Balticut, kaug- ja lähironge, elektrifitseerida liine ja laiendada raudteevõrku. Pere rõhutas, et Euroopa Liit pakub säästva liikuvuse jaoks heldelt toetusi, näiteks kesklinnadesse rattataristu rajamiseks, mitte aga linna äärde metsa. Säästva liikuvuse arendamisel on riigil lähiaastail oodata vähemalt 100 miljonit eurot toetusi. **A**

KES PEAVAD TRANSPORTI MUUTMISE PLAANI?

Transporti teekaardi eesmärk on luua konkurentsivõimene töstev tegevuskava, mille aluspõhimõtteks on esmalt minimaalne loodusmõju ning teisalt maksimaalne ühiskondlik areng ja majanduslik kasu.

Kaasatud on 70 erialaeksperti, lisaks veel spetsialiste.

Maanteetranspordi reisijate ja liikuvuse tööühma juhiv Kersten Kattai

(Eesti Autoettevõtete Liidu tegevjuht) ning kaasatud on Bolt, Reval Auto Esindused, Lux Express, Hansabuss, GoBus, Modern Mobility, Tallinna Linnatranspord, TalTech, Tallinna Ülikool jt.

Maanteetranspordi kaubavedude tööühma juhiv Kaur Sarv (Scania jätkusuutlike lahenduste juht) ning kaasatud on DPD, Omniva, Clevoon, DB Schenker, Lajos, Alonewolf, Selver, ELEA, ERAA, Tallinna Tehnikakõrgkool, PROLOG jt.

Meretranspordi juhiv Guldar Kivro

(TS Laevade ning Eesti Laevaomanike Liidu juhatuse liige) ning kaasatud on Kihnu Veeteed, Alfons Hakans, Saarte Liinid, Tallink, Viking Line, Eckerö Line, DFDS, TalTech Mereakadeemia jt.

Lennutranspordi juhiv Kadi-Jette

Tamjärv (Tallinna Lennujaama ESG juhtivspetsialist) ning kaasatud on Nor-

49,6

protsenti Eesti CO₂ heit-
mest moodustas 2021. aastal ehitus- ja kinnisvarasektor. Sellest omakorda 32 protsenti tuli energiasutusest, 8,4 protsenti ehitusest ning 6,5 protsenti ehitusmaterjalidest.

dica, XFly, SmartLynx, Diamond Sky, Magnetic Group, Lennuliiklusteenindus, Lennundusklast, Lennuakadeemia, DHL Express, Ospentos jt.

Raudteetranspordi juhiv Kai Peet

(Eesti Raudtee keskkonnakaitse peaspetsialist) ning kaasatud on Rail Baltic, Elron, Operail, GoRail, Edelaraudtee ja TalTech.

Teekaardi koostamisega on kaasas ka: **Kütuste tööühm Kalvi Nõu juhtimis-
sel** (Alexela energiakaubanduse juht), et modelleerida kütuste tulevikku aastaks 2040, sh vastates alternatiivkütuste taristu ning varustatuse küsimustele.

Transporti Innovatsiooni Koostöövõrgustik on kaasa mõtlemas, milliste nutikate lahendustega oleks võimalik transportisektori jalajälge veelgi vähendada.

Haridusasutused, nt TalTech, Mereakadeemia, Lennuakadeemia ja Tallinna Tehnikakõrgkool arutavad, milliseid roheoskusi oleks vajalik tulevikus haridussüsteemis õpetada.

Ametnikud, nt endise majandus- ja kommunikatsiooniministeeriumi, keskkonnaministeeriumi, transportiameti ja keskkonnavõrgustike keskuse eksperdid pakuvad tagasisidet ja ekspertteadmisi.

LOO AUTOKESKUS

Loo Autokeskus OÜ on pühendunud juba 2008. aastast autode eest hoolitsemisele. Kvaliteet on alati olnud meie prioriteet ja väärtuste kattuvuse tõttu ühinesime 2015.aastal Bosch Car Service võrgustikuga, et pakkuda ikka ja alati oma klientidele kõige paremat.

MIKS VALIDA MEID?

Garanteerime teenuste turvalisuse ja kõrgeima kvaliteedi

Kaasaegsed töövahendid, mis võimaldab tööd ka kõige moodsamate tehnoloogiatega

Oma valdkonna kogenuimad spetsialistid

OOTAME TEID IGAL TÖÖPÄEVAL **KELL 9-18**
AADRESSIL **KAEVU 2A, PILDIKÜLA, JÜRI**

BRONEERI AEG JUBA TÄNA
+372 600 0140, +372 5850 1188

Teie auto parim koostööpartner Loo Autokeskus OÜ

Roberto de
Silvestri Pirital
asuvast kodust
avaneb vaade
Tallinna lahele.

FOTOD: LIIS TREIMANN

KODUTUNNET
30 MILJONI
EURO EEST

Kinnisvarainvesteeringute juhtimise firma Colonna juht Roberto de Silvestri tunnistas, et ehkki paljudel juhtudel oleks tal loogilisem omale järjekordse uue kodu soetamise asemel koht hoopis üürida, eelistab ta alati ostmist.

RIINA JUSSILA
riina.jussila@aripaev.ee

Mees, keda toasussid ootavad praegu seitsmes paigas, veetis oma lapsepõlve Torino kesklinna korteris. “See on koht, kust avaneb vaade kogu linnale. Seal elades teadsin, et just vaade on kodu hankimisel ääretult oluline,” sõnab de Silvestri.

Teist esmakohtumist ei tule

Selles, millist kinnisvara ja kuhu osta, usaldab de Silvestri sageli oma kõhutunnet. Esmamuljet peab ta ääretult oluliseks, sest kui see mõju ei avalda, ei pruugi emotsioon ka enam hiljem tekkida.

“Teist esmakohtumist ei tule,” räägib ta ja ütleb, et teeb otsuse, kas kinnisvara väärib ostmist,

tavaliselt juba esimesel külastusel. “Äratundmine peab tekkima kohe,” usub ta.

De Silvestri meeldivad kesklinnakorterid suurtes linnades, sest need tunduvad talle igas mõttes praktilisemad. Majad võivad asuda ka kaugemal, nende asukohale ta ei sea nii tugevaid piire. “Tallinnas on mul kaks kodu: üks vanalinnas ja teine Pirital. Siis on mul koht Šveitsis Sankt Moritzis, koht Pariisis, Monacos, Saint-Tropez’is ja Sardiinias Porto Cervos,” loeb ta kokku oma kinnisvara.

Ehkki ta ei veeda koduseinte vahel töö ja tegemiste tõttu palju aega, mõtleb ta kodudele tihti. “Ka kaugel olles ma mõtlen, kuidas täiustada oma kinnisvara kunstiga, kodusid veelgi rohkem isikupärastada,” räägib de Silvestri. Ta ütleb, et

Roberto
kodusid ise-
loomustavad
avarus, suured
aknad ja natu-
raalne valgus.

Dekoratiivsed liistud, seinapaneelid,
põrandaliistud ja laekarniisid
Belgia tootjalt Orac Decor.

ORAC®
D E C O R

Decorest Disain sisustussalong
Liivalaia 21, Tallinn

www.decorest.ee

VALPAIN®

*Efektvärvid,
dekoratiivvärvid
ja krohvid*

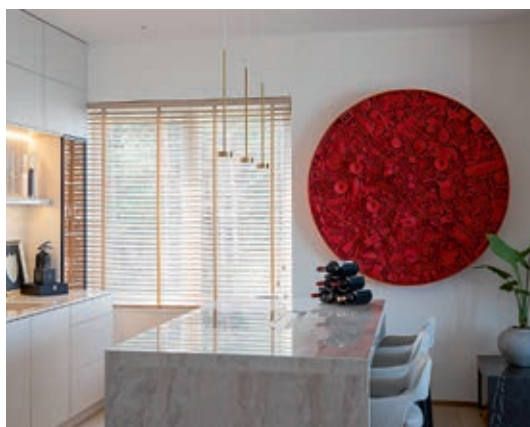

Decorest Disain salong
Liivalaia 21, Tallinn

Renaissance OÜ,
projektimüük, Ringtee 26, Tartu

www.valpaint.ee

SISUSTAJA

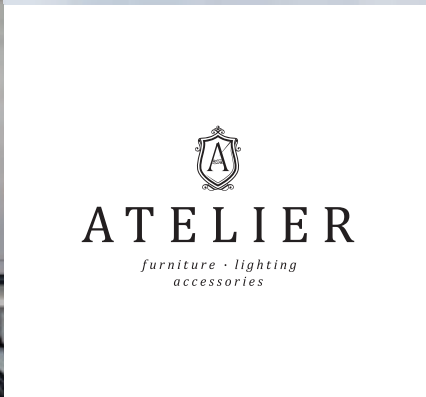
tunneb end koduselt ja hubaselt just sellises kohas, mis on sätitud tema stiili järgi ja mis olemuselt peegeldab teda ennast.

Suvepidu Saint-Tropez's

Igal aastal peab Roberto de Silvestri oma Saint-Tropez's asuvas majas 14. juulil (Prantsuse rahvuspühal) maha suure peo. Olgu kui kiire tahes, igal aastal märgib ta oma kalendrisse, et tuleb olla seal.

“Ehkki ma usaldan ja kuulan kodusid sättides arhitekte, usun, et kinnisvaraobjekt peab esindama just selle omaniku maitset. Igas mu kodu juurde peavad kindlasti kuuluma muljetavaldav vaade ja hea kunst. Need kaks asja panevad

Ka siis, kui eri ilmaotstes asuvasse kodudesse Roberto de Silvestri kuigi sageli ei jõua, peab elamine olema alati peremehe saabumiseks valmis, õdus ja mehe enda maitse järgi sätitud.

KODU SISUSTAMINE ALGAB PÜHENDUMISEST

Lähtuvalt Sinu kodu arhitektuurist ning personaalsest elustilist loovad Atelieri sisekujundajad kliendiga koostöös terviklahenduse, mis on ühtaegu isikupärane, stiilne ning funktsionaalne. Atelieri salongist Noblessneri sadamalinnakus leiad 380 ruutmeetrit ajatud ilu, hoolikalt valitud Euroopa sisustusbrändid ja asjatundlikud nõustajad.

Pakume köögi- ja garderoobilahendusi, mööblit eluruumidesse kui ka terrassile ning maitsekaid aksessuaare.

Küsi pakkumist:

info@atelier.ee / +372 562 29 529

#ATELIER_DESIGNSTORE

WWW.ATELIER.EE

SISUSTAJA

De Silvestri Pirita koju sisekujunduse loonud **Johanna Merila** ütleb, et kodu sisustamise märksõnadeks olid praktilisus ja elegantsus.

mind end seal hästi tundma, lõõgastuma,” räägib de Silvestri.

Kodusid 30 miljoni euro eest

Oma isiklikku kinnisvarasse on de Silvestri investeerinud umbkaudu 30 miljonit eurot. Kodusesse sätitud mööbel on pea eranditult valminud eritellimusena, vaid mõned sobivad detailid on soetatud lisaks. Uurides, kui kerge või raske tal on soetada ruumidesse sobivat kunsti, tunnistab de Silvestri, et sellega võib tõesti olla tükk tege. “Kui ükskord aga õige asi saab leitud, on tunne väga mõnus,” ütleb ta.

De Silvestril ei ole kahju kulutada oma kodu sisustamisele, kuid kõige tähtsam on asukoht.

p. 16. Juuli, kell 20

PANGODI KIIVITAJA TALU SUVELAVA

PUULUUP

ANNE VESKI

Nu valged on ööd

13.07 - LAITSE / Graniitvilla

14.07 - PANGODI / Kiivitaja talu suvelava

18.07 - PÄRNU / Ammende Villa aed

Kontsertide algus kl 20.00

55

ELAGU FIX
PIDU!!!
SUUR SÜNNIPÄEVAPIDU!

FIX
SUUR
SÜNNIPÄEVAPIDU

JA VEEL LAUL
KUNINGANNA
VÄIKE

RATSAMEES
ÜKSIK
VANA PILDIRAAM

13. AUGUST // TARTU LAULULAVA
UKSED KELL 17:00, KONTSERIT ALGAB 18:00

KOOS FIXIGA ASTUVAD LAVALE:

KOIT TOOME / NUBLU

ROBERT LINNA / IVO LINNA

VALTER SOOSALU / TAAVI PETERSON

SOOLO

KIMMO POHJONEN

9. AUGUST - KÕLTSU MÕISA AED

10. AUGUST - PANGODI, KIIVITAJA TALU SUVELAVA

11. AUGUST - PÄRNU, AMMENDE VILLA AED

Kontsertide algus kl 20.00

ONLINE
PILET

PARIMAD KONTSERDID PARIMA HINNAGA: onlinepilet.ee
PILETID SAADAVAL VEEL PILETILEVIS, PILETIMAAILMAS JA TUND ENNE ALGUST KOHAPEAL

Tartu
Kontsert

KVALITEEDIS EI OLE JÄRELEANDMISI

JOHANNA MERILA
disainer ja sisearhitekt

Millises faasis sa asusid kujundama Roberto de Silvestri kõige uuemat, Piritale soetatud kodu?

Arutasime läbi esimesed ideed juba enne kinnisvara soetamise tehingut. Me muutsime ruumika korteri planeeringut päris palju ja võib öelda, et uuendasime korterit täielikult.

Kui inspireerivad ruumid sind ees ootasid?

Pirital asuva korteri puhul räägivad vaade ning asukoht enda eest. Teadsin, et kuna Roberto de Silvestri on Monacos elades harjunud märksa rohkema valgusega, kui meil on talvel, siis on Pirital projekt olnud ideaalne võimalus tuua kiluke Monacot Eestisse.

Mida Roberto de Silvestri tahtis ja kui lihtne oli täita tema sisustussoove?

Robertoga seob meid seitse aastat koostööd. Esimesed viis aastat töötasin tema ettevõttes Colonna ja juba pärast esimest projekti saime aru, et meie maitse on sarnane. Edasi hakkasin tegelema tema isikliku kinnisvara sisustamisega ning tänu usaldusele on meil koostööd teha lihtne.

Roberto eelistab valgusküllaseid ruume, helledaid toone, ajatut elegantsust, praktilisust. Ta kindlasti ei tee järeleandmisi kvaliteedis.

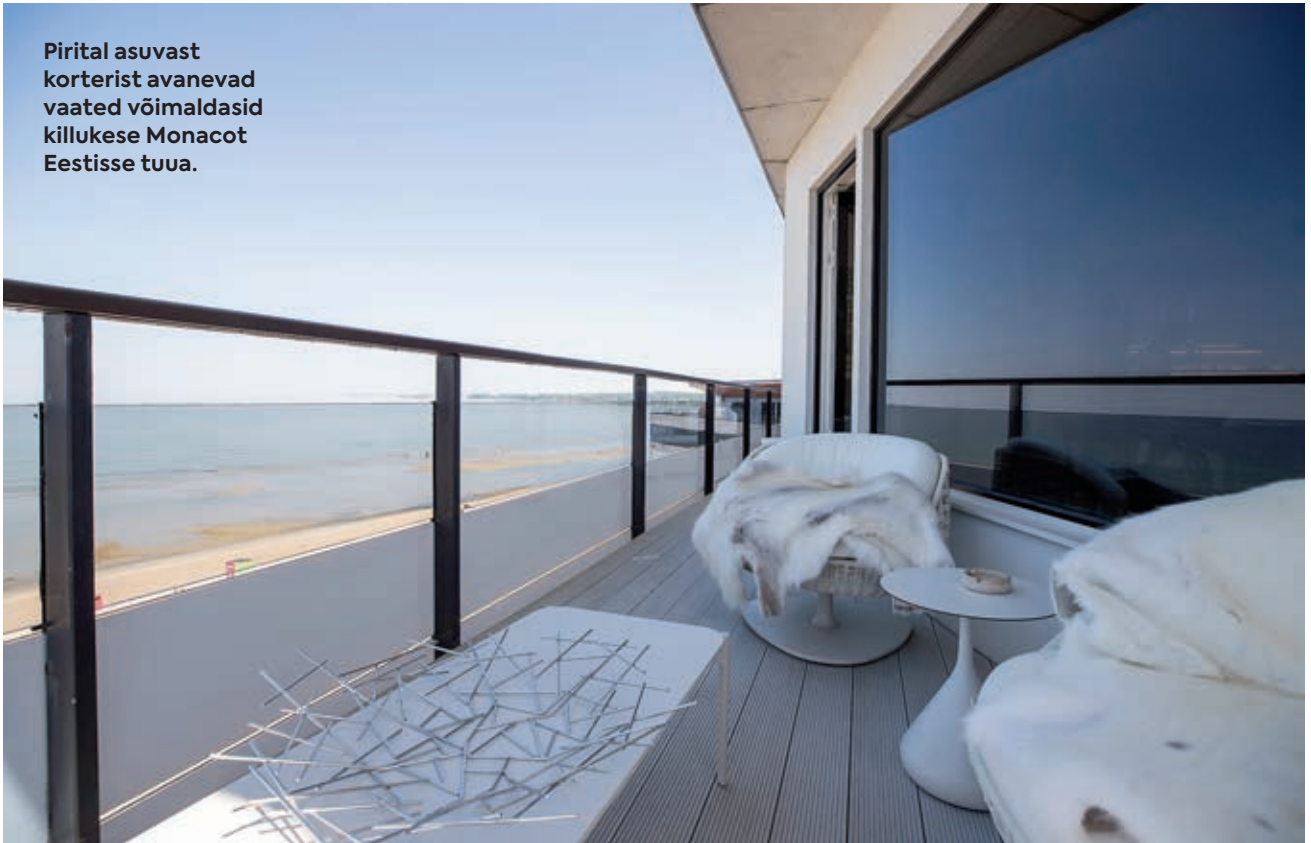
Kui palju tuli tellida elemente välismaalt ja kui palju leidsite vajalikku sisustust Eestist?

Julgen öelda, et sisustuses mängivad võrdset rolli nii Itaalia brändid kui ka Eesti ettevõtted. Ehkki tuleb tõdeda, et lahtine mööbel, nagu näiteks voodid ja diivanid, pärinevad kõik Itaaliast. Eritellimusel valminud mööbel, näiteks vannitoamööbel, garderoobid ja köök, on kõik meie kodumaistelt tegijatelt Argo Mööbel ja Kiviprojekt. Võin rõõmuga öelda, et Roberto on neid ettevõtteid soovitanud ka oma välismaa sõpradele. **A**

Vannitubade sisekujunduses on kasutatud looduslähedasi toone ja materjale. Seinu ja põrandaid kaunistab liivakarva looduskivi travertiin. Valamud ja mööbel on valmistatud eritellimusel ning aktsenti lisavad messingist viimistlusega segistid firmalt Geda Nextage.

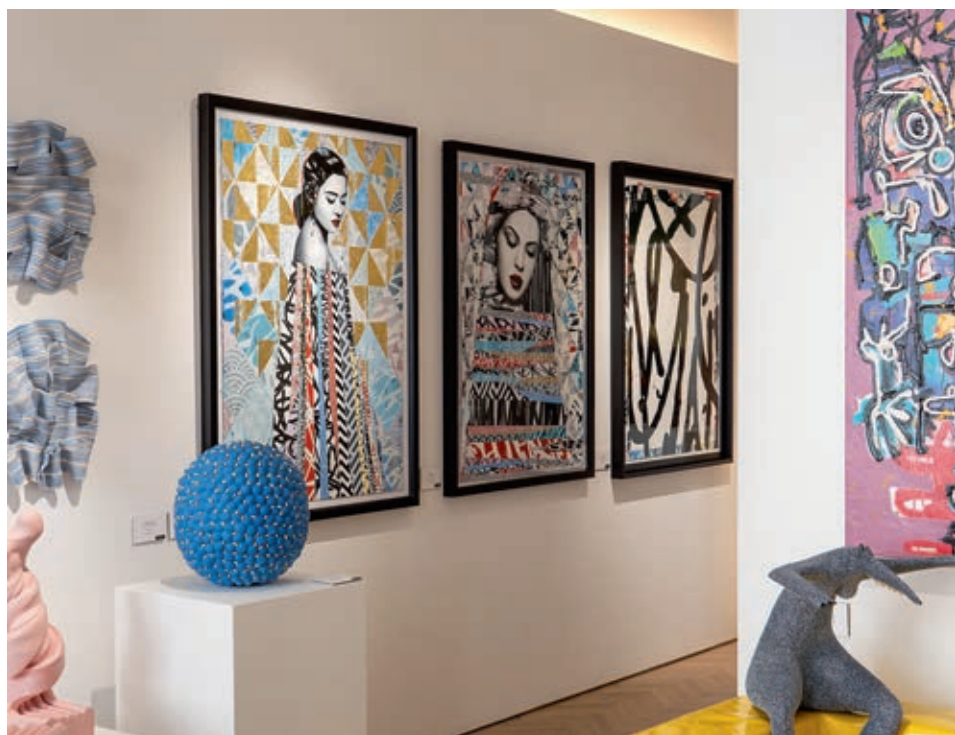
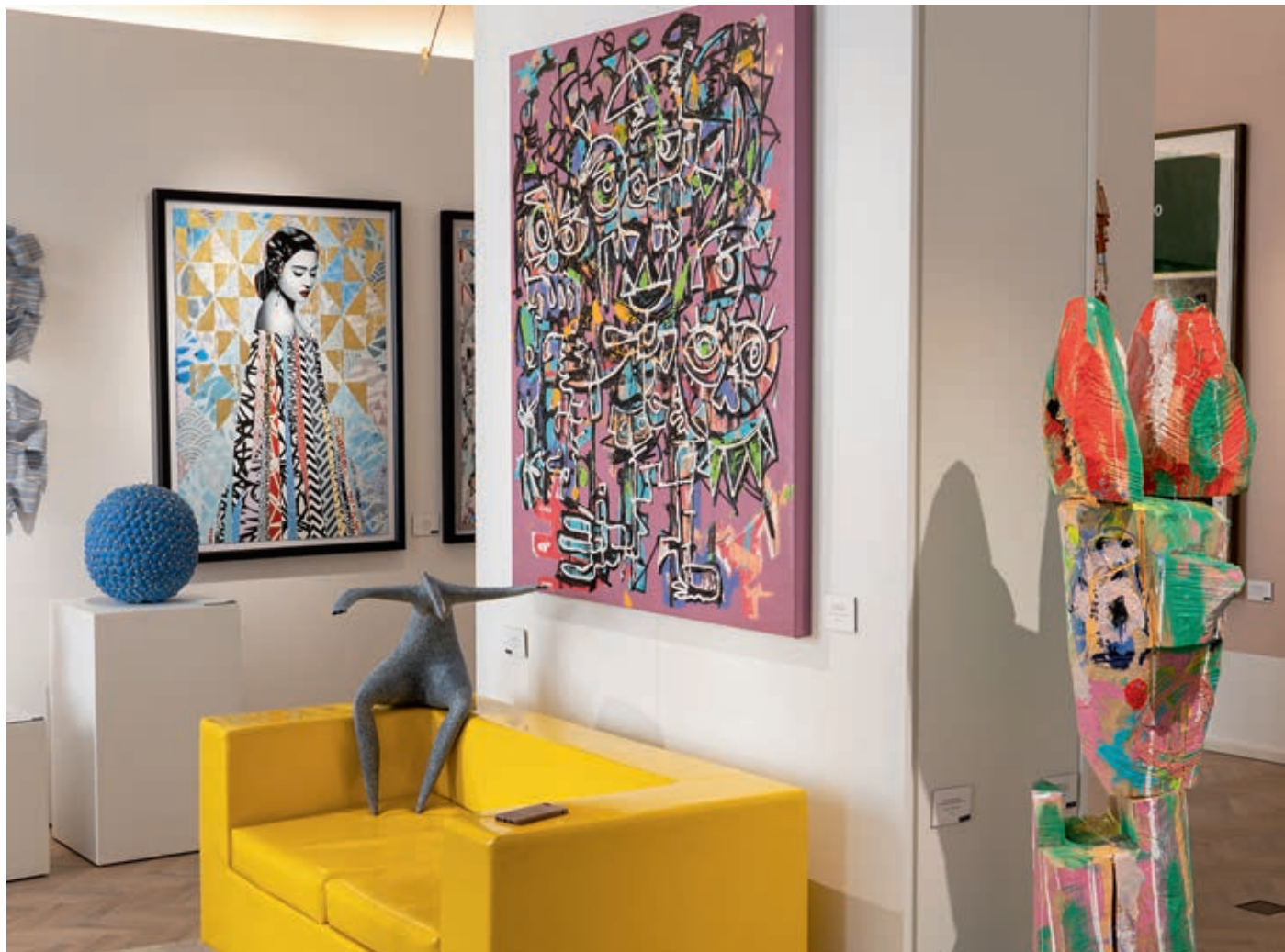
Pirital asuvast
korterist avanevad
vaated võimaldasid
killukese Monacot
Eestisse tuua.

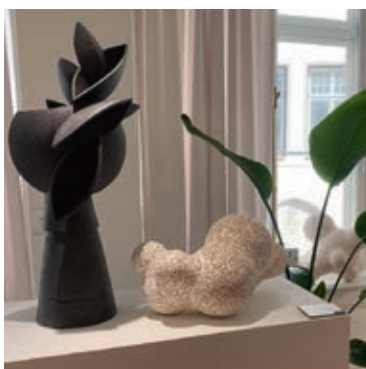
**OSTAME METSAKINNISTUID,
KASVAVA METSA RAIEÕIGUST,
PÕLLUMAAD KOOS METSAGA**

+372 520 6501
info@forestreserves.ee
www.maa.ee

SISUSTAJA

MOODSAD KUNSTI- GALERIID KOGUVAD TOLMU ASEMEL RAHA

Keerulise aja kiuste on ainuüksi Tallinna tekkinud mitu põnevat galeriid, kõigil oma nägu ja tegu. Nii head aega pole galeristide sõnul olnud kaua – kallihinnalisi töid ostetakse julgelt ja silmagi pilgutamata.

RIINA JUSSILA
riina.jussila@aripaev.ee

Midagi teistmoodi, midagi julgemat. Koos Galleryst leiab töid, mis sobivad nii seina, põrandale kui riulile ning ei jäta ükskõikseks kedagi. FOTO: KOOS GALLERY ▶

VANALINNA GALERII MÜÜS AVANÄDALAL MAHA 49 000EUROSE TÖÖ

Kolme naise – Kristina Uusküla, Annika Rogersi ja Terje Lavoneni – isiklike vajaduste pealt alguse saanud kunstisalong Tallinna vanalinnas loob sildu riikide ja loojate ning inimese ja ruumi vahel.

Aprillis Suur-Karja tänaval ukсед avanud Koos Gallery on New Yorgile omaselt kirev, meeleolukas ja köitev. Mõte, et selline koht võiks ja peaks olema, tekkis siis, kui naised hakkasid hankima oma kodudesse julgemaid, suuremaid ja põnevamaid tarbekunstiesemeid. Pikkade otsingute käigus tuli nentida, et meeli ergutavaid asju leida on tõeliselt vaevaline või pea võimatu.

Kristina Uusküla sõnul löid nad rahvusvahelise galerii selleks, et Eesti kunstnik ja disainer oleksid maailmas nähtavad ning maailm oleks nähtav Eestis läbi rahvusvahelise maalikunsti. Ta lisas, et galeriid inspireerib koostöö kunstnikuga, kes soovib kasvatada oma ideid suureks, ning kliendiga, kes läbi kunsti jagab nende kirge väljendusriikka ruumi vastu.

“Miks metallikunstnik peab tegema ainult trepikäsipuid või küünlajalgu? Ei pea! Me pakume võimalust luua midagi, millest looja on ise ehk kaua unistanud ja mis nüüd lõpuks saab realisee-

ruda,” märkis Uusküla, kes varem turundas aastaid kodumaist juveelibrändi by kariné.

Maailmakuulsate kunstnike tööd

Galeriis leidub maailmas väga tuntud kunstnike maale – esindatud on teiste seas näiteks Andy Warhol, The Connor Brothers, Hush, Dimitri Likissas.

Praegu lendab maailmas kõrgelt 39aastane Indoneesia kunstnik Fika Leon, keda esindavad tugevad galeriid nii Londonis (Maddox Gallery) kui ka USAs (Bill Brady Gallery). 2022 aasta oktoobris müüdi Fika Leoni töö “Friendly Environment” maailmakuulsas oksjonimajas Sotheby’s ligikaudu 100 000 dollari eest.

Fika Leoni töid on Koos Gallerys mitu, avanädalal müüdi üks 49 000 euroga.

Vanalinna galeriis esindatud skulptuur on suur ja julge, mis interjööri kindlasti märkamatuks ei jää. Valikust leiab kodumaiseid kunstnikke, nagu Anne Törn, Annika Teder, Eili Soon, Argo Männik, ning rahvusvahelisi skulptoreid, nende seas soomlased Marianne Huotari, Matias Karikas ja Jasmin Anoschkin, kes on võitnud nimekaid rahvusvahelisi auhindu ja konkursse.

Kristina Uusküla, Terje Lavoneni ja Annika Rogers on Tallinna vanalinna loonud galerii, mis ei jää grammigi maha Pariisis või New Yorgis asuvatest. Pildilt puudub Paul Rogers, kes kunsti kogunud 30 aastat ja aitab galeriisse just need õiged maalid leida.

FOTO: ERAKOGU

MOJITO

*„Mojito“
Luksuslik laev igaks teie sündmuseks!
Kuni 100-le külalisele.*

www.mojito.ee | Info telefonil 5333 1117

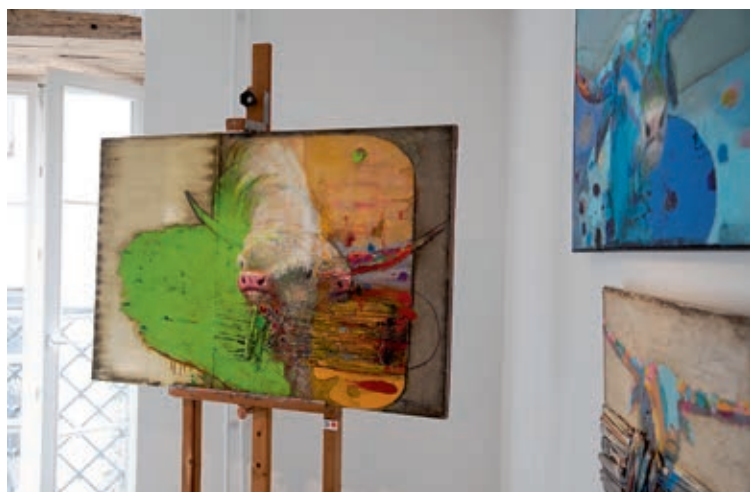
EESTI TEGIJATE PAREMIK LÜHIKESES JALAS

Tallinna vanalinnas Lühikese jala tänava omamäolise paigutusega pisikesel pinnal on end sisse seadnud Galerii Truus. Sealsete tegevuste eest hoolitsevad sisearhitekt Tiiu Truus ja disainer Kaisa Pärenson.

Truus sõnas, et Eesti ühiskond hakkab jõudma üha rohkem sinna, kus kunagi olid Soome, Rootsi ja kogu Euroopa. “Kunstist hakatakse pidama lugu üha enam. Ilma kultuurita kodus pole võimalik elada,” ütles ta.

Galeriis on esindatud kaasaegne kunst. Tähelepanu väärivad galeristide teadmised ja pealehakkamine – sobivaima lahenduse leidmiseks tulevad Truus ja Pärenson appi nii avalikesse ruumidesse kui ka kodudesse, et ruum kaardistada ja sel moel jõuda tulemuseni. “Kodu, kus ei ole kunsti, polegi justkui kodu,” usuvad tegusad naised.

Legendaarse Juss Piho näitust saab galeriis vaadata 14. juulini. Seejärel on 15. septembrini üleval kolme ehtekunstniku – Eve Marguse, Piiret Hirve ja Kristiina Lauritsa – ühine väljapanek “Väikeste asjade kabinet”, kus saab näha autorite viimaste aastate loomingut.

Kevadel võis Truusi galeriis näha legendaarse Tiit Pääsukese ja tema poja Toomase töid. FOTOD: LIIS TREIMANN

TAMMSAARE / LÄKS / RAJAS

täiskasvanutele ja noortele

Hingest ja südamest

15+

noorsooteater.ee

Suvelavastus
Tapa
raudteejaama
hoones

ARTROVERT PANUSTAB TEGUTSEVATELE KUNSTNIKELE

Eelmisel aastal avas Nõmme südames ukсед Eesti kaasaegsele kunstile pühendatud galerii Artrovert. Selle omanik, endine kõrge riigiametnik Siim Raie ütleb, et ta tunneb isikliku vastutust selle ees, et praegused andekad loojad jõuaksid inimestele lähemale ja nende kodudesse.

Kõik galeriis pakutava – ja pakkuda on seal palju – on Raie valinud ise. Ta täpsustas, et käib igal nädalal kunstnike ateljeedes ja vaatab, mida nad on teinud. Ta usaldab oma kõhutunnet ja usub, et kaasa aitab ka Eesti Kunstiakadeemias kunstiteadusest õpitu.

Galerii loomise vajadus tekkis Raiel samuti isiklikust vajadusest, kui tuli hakata kaunistama enda kodu. Kuna Raie oli enda jaoks otsinud kunsti aastaid, teadis ta, millist aega ja vaeva nõuab ateljeedes käimine ja uurimine. Nüüdseks

on Raie toonud Artroverti kokku ligi 60 kunstniku, töid on igale maitsele. “Olen teinud ära pool rehkendust nende jaoks, kes otsivad head kaasaegset kunsti,” ütles ta.

Raie galeriis on müügil ainult elus olevate kunstnike tööd, sest just nii tunneb galerist, et saab ka päriselt olla loojatele kasulik. Esimese aasta jooksul müüs Artrovert Raie sõnul 131 kunstiteost, kus ühe töö hinnaks kujunes keskmiselt 2000 eurot. Praegu on ateljees kunsti saadaval 350 000 euro eest. **A**

Artroverti peremees Siim Raie on suure töö juba ära teinud ning galeriisse üles sättinud tänaste kodumaisete kunstnike tööde paremiku.

FOTOD: ERAKOGU

Tel 613 9737, 503 6450
ava@ava.ee | www.ava.ee

KOLIMISTEENUSED

BOHO

OOT-OOT STUDIO

Rävala 7, Tallinn

www.oot-oot.com

Oled mõelnud, kuidas Sinu organisatsioon küber- rünnakule vastu peab?

Red teaming on teenus, mis on kontrollitud, mitmekihiline ründesimulatsioon, mille eesmärk on mõõta, kui hästi ettevõtte infrastruktuur, võrgud, inimesed ja protsessid suudavad vastu pidada reaalse vastase rünnakule.

Küberturvalisuse tagamine on eduka äri eeldus.

kuberkaitse.ee

